

Ελευθερόπολις

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΩΝ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ 16ος, ΦΥΛΛΟ 58ο, ΙΟΥΛΙΟΣ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2010, ΤΙΜΗ 0,01 ΕΥΡΩ, ΣΟΥΛΙΟΥ 124 ΤΚ 173 42 ΑΘΗΝΑ

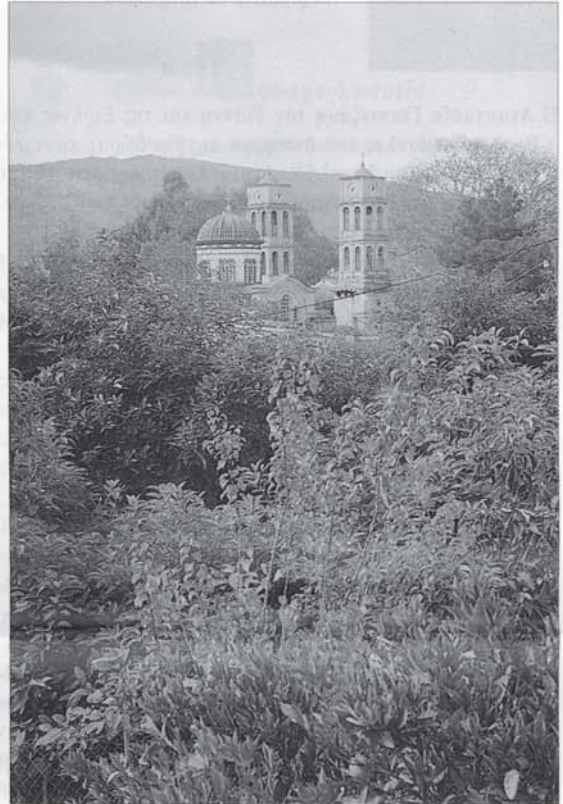
Γιορτή Κλήδονα στους Αρμένους

Φθινόπωρο 2010

Με μεγάλη συμμετοχή πραγματοποιήθηκε και φέτος στις 24 Ιουνίου 2010 το βράδυ, αναβίωση του εθίμου του Κλήδονα από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Αρμένων. Το γλέντι του Κλήδονα έγινε στην κάτω πλατεία του χωριού, και στις τρεις ταβέρνες της πλατείας την «Καρδιά», την «Δροσοσταλιά» και τον «Τσούκο», όπου ο σύλλογος του χωριού και οι χωριανοί, άνοιξαν τον Κλήδονα, είπαν τις μαντινάδες τους, έκαψαν τον Μάη και διασκέδασαν όλο το βράδυ.

Στη λύρα, το τραγούδι και το λαγούτο ήταν το συγκρότημα των αδερφών Βλαμάκη. Αναλυτικότερα σ. 8-9

Φθινόπωρο. Τα φύλλα πέφτουν.

Δηλαδή, πάντα τα φύλλα πέφτανε τούτη την εποχή, οι μέρες μικρές, το φως λιγοστεύει, πρωί σκοτάδι ακόμη, αρνίσαι να φορέσεις μάλλινα, ελπίζεις σε μέρες γλυκές, αλλά, φθινόπωρο. Τα φύλλα πάντα πέφτουν.

Γιάννης Καρατζόγλου

Από τη συλλογή Αποτελέσματα χρήσεως (2006)

Εκδήλωση για τον «Ερωτόκριτο»

Η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνων Αττικής σε συνεργασία με την Νομαρχία Χανίων και τον Δήμο Αρμένων, τους δύο Συλλόγους Αρμενιανών - Αττικής, τον τοπικό και την ενορία Αρμένων διοργάνωσαν εκδήλωση στον προαύλιο χώρο της Παναγίας, την Κυριακή 8 Αυγούστου, με θέμα το έργο του Β. Κορνάρου "Ερωτόκριτος". Προηγήθηκε Πανακορωνιώτικος εσπερινός στον ιερό ναό του Αγίου Νικολάου.

Αναλυτικότερα σ. 12-13

ΤΟ ΔΕΚΑΠΗΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟ στο χωριό μας τελέστηκε η πανηγυρική λειτουργία στη γιορτή της Παναγίας.

Όπως κάθε χρόνο έτσι κι εφέτος ο Σύλλογος των Αρμενιανών προσέφερε αρτοκλασία υπέρ υγείας και ευημερίας των απανταχού Αρμενιανών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

Η **Ιωάννα Αρετάκη** σύζυγος του **Λευτέρη Γιαπιτζάκη** γέννησε στις 27 Αυγούστου 2010 κοριτσάκι.

Στους γονείς, στους παππούδες και στις γιαγιάδες ευχόμαστε να τους ζήσει.

Γάμοι

Η **Αναστασία Γιαπιτζάκη** του Γιάννη και της Ειρήνης και ο **Αγγελος Θεοδωρακόπουλος** του Φώτη και της Θεοδώρας παντρεύτηκαν στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου στους Αρμένους, στις 19 Ιουνίου 2010. Κουμπάρα ήταν η **Ζαχαρένια Τζομπανάκη**. Ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Μετόχι».

Ο **Μανούσος Χαιρετάκης** του Βασίλη και της Ειρήνης και η **Μελπομένη Βλαχάκη** του Κωνσταντίνου και της Σοφίας παντρεύτηκαν στις 27 Αυγούστου. Κουμπάρα ήταν η **Δραγάση-Παπυράκη Πόπη**. Ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Διαδρομές» στους Αρμένους.

Ο **Μπάμπης Τερεζάκης** του Ελευθερίου και της Αικατερίνης και η **Βαγγελιώ Βιτωράκη** του Ιωάννου και της Σοφίας παντρεύτηκαν στον Ιερό ναό Αγίου Νεκταρίου στα Χανιά στις 3 Ιουλίου 2010. Κουμπάρος ήταν ο Γιάννης Λουράκης. Ακολούθησε γλέντι στο κτήμα «Νερατζιά».

Ο **Βασίλης Χαλβαδάκης** του Αντώνη και της Ευαγγελίας και η **Βασιλεία Αδαμάκη** του Κωνίνου και της Μαρίας παντρεύτηκαν στον Ιερό Ναό Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στις Καλύβες στις 24 Ιουλίου 2010. Κουμπάρος ήταν ο **Ζυμβραγουνάκης Γιάννης**. Στη συνέχεια βάπτισαν το γιό τους και τον ονόμασαν **Αντώνη**, σύντεκνος ο **Βαρδάκης Κώστας**. Ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Εσπερος».

Ο **Μανώλης Νικολακάκης** του Μανώλη και της Γεωργίας, και η **Έλενα Λυρατζάκη** του Νικολάου και της Ευτυχίας παντρεύτηκαν στον Ιερό Ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου στους Αρμένους, στις 20 Αυγούστου 2010. Κουμπάροι ήταν ο **Κωνσταντίνος Ρομπογιαννάκης** και η **Μαρία Τωμαδάκη**. Ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Κονταρός».

Σε όλους ευχόμαστε να ζήσουν με χαρά και ευτυχία.

Βαφτίσεις

Η **Μαρία Νικητάκη** και ο **Δημήτρης Σκαράκης** βάπτισαν το γιο τους στον Ιερό Ναό Αγίου Νεκταρίου στη Σούδα, στις 11 Σεπτεμβρίου 2010 και τον ονόμασαν **Σταύρο**. Νονά ήταν η **Αναστασία Γιαπιτζάκη**.

Ο **Τσιούτσιος Σωτήρης** και η **Μαρία Λιναράκη** βάπτισαν γιο τους στον Ιερό ναό Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στις Καλύβες στις 20 Αυγούστου 2010 και τον ονόμασαν **Κωνσταντίνο**. Κουμπάρος ο **Παναγιώτης Βασιλόπουλος**. Ακολούθησε γλέντι στο Κέντρο «Κούμος». Στη φωτογραφία ο νονός και ο βαφτισμιός.

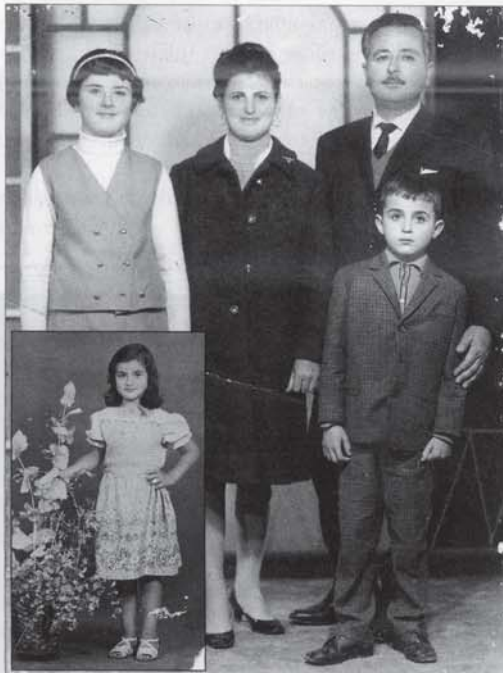
Στους γονείς, κουμπάρους, παππούδες και γιαγιάδες ευχόμαστε να χαρούν στους νεοφώτιστους.

Συγχαρητήρια

Στον **Ιωάννη Χριστοδουλάκη** που ολοκλήρωσε την ειδικέυσή του και έλαβε τον τίτλο του **Χειρουργού-Ορθοπεδικού**, μετά την επιτυχία στις αντίστοιχες εξετάσεις, οι γονείς του **Νίκος** και **Καλλιόπη Χριστοδουλάκη**, **Γιώργος** και **Αγγελική Ρούσσου** του εύχονται καλή σταδιοδρομία.

Μεταπτυχιακές σπουδές

Τα δυο άξια παιδιά του **Γιάννη** και της **Μαρίας Πατηνωτάκη** ολοκλήρωσαν τις μεταπτυχιακές τους σπουδές. Ο **Νικόλαος Πατηνωτάκης** ολοκλήρωσε με επιτυχία το **Master in Logistics** (Εφοδιασμός και Διακίνηση Προϊόντων) στο Πανεπιστήμιο Πειραιά και η **Εμμανουέλα Πατηνωτάκη** ολοκλήρωσε με επιτυχία το **Master of Sciences "Scientific, Medical and Technical Translation with Translation Technologies"** (Ιατρική, Τεχνική και Επιστημονική Μετάφραση με Μεταφραστικές Τεχνολογίες) στο **Imperial College** του Λονδίνου. Τους ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Η οικογένεια **Μιχάλη Γιανναράκη**, από αριστερά η **Κατίνα**, η **Μαρία**, ο **Μιχάλης**, μπροστά στην ένθετη φωτογραφία η **Αναστασία** και μπροστά αριστερά ο **Μανώλης**.

ελευθερόπολις

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων
«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΑΔΗΣ»

Εκδίδεται με τη συνεργασία του Δημοτικού Διαμερίσματος Αρμένων

ΚΩΔΙΚΟΣ 4125

Συντακτική Επιτροπή

Βασάλου Κική, Κουρομηλάκης Βασίλης, Μπουρνάζος Χαράλαμπος,
Τερεζάκη Σοφία του Μιχαήλ, Τερεζάκη Ειρήνη του Βασιλείου,
Τσακιράκης Γιάννης, Τσιτσιρίδου Ελένη

Εκδότης-Διευθυντής

Γιάννης Σ. Τσακιράκης

Σουλίου 124, 173.42 Αγ. Δημήτριος

Τηλ. 210-99.16.613, Fax: 210-99.57.582

Email: itsakir@otenet.gr, • ISSN 1109-3056

Η "Ε" ενημερώνει ότι η ύλη που θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 25/11/2010.

Επικοινωνήστε μαζί μας!

Σας παρακαλούμε πολύ να επικοινωνείτε με την εφημερίδα μας ώστε τα μυστήρια που πραγματοποιούνται στο χωριό μας να δημοσιεύονται στην αντίστοιχη στήλη της "Ε".

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να κατατίθενται στο λογαριασμό 156/761034-33 της Εθνικής Τράπεζας ή να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: Τσακιράκης Γιάννης, Σουηίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 9916613, για να σας σταθεί η σχετική απόδειξη.

Η ροδαρά μας

Πέμπω σας χαιρετίσματα ένα ματσάκι ρόδα.

Μαντινάδες

Ήθελα να σε φίλουνα
τα δέντρον όντεν αθούσι
και εις τα παρακλώναρα
πουλιά να κλαδούσι
(Δωδεκανησιακό του 15ου αιώνα)

Ο μισεμός έχει καημό,
το έχε γειά 'χει ζάλη,
και το καλώς ορίσετε,
έχει χαρά μεγάλη.

Να τη χαρώ τη γλώσσα σου,
την αηδονολαλούσα
απού την παίρνουν τα πουλιά
σκοπό και κελαιδούσα.

Ανάμεσα στη θάλασσα
μουρέλα θα φυτέψεις
κι ότι να μπουνε στον καρπό
τσ' αγάλης να πιστέψεις.

Ένα κλαδί βασιλικό
εφύτεψα στ' αυτί μου
και γύρισε και σκέπασε
ούλη την κεφαλή μου.

Κρυφά του κόσμον σ' αγαπώ
και φανερά του νου μου
και ζωντανή τυράνιση
έδωκα του κορμιού μου.

(Οι δύο τελευταίες μαντινάδες είναι από τον «Κρητικό» του Παντ. Πρεβελάκη).

Μαρομίες - Γνωμικά (από τον Ερωτόκριτο)

Άφισ τσι μήνες να διαβού,
το χρόνο να περάση,
τ' άγρια θεριά μερώνουσι
με τον καιρό στα δάση,
με τον καιρό τα δύσκολα
και βαρά αλαφραίνουσι
οι ανάγκες πάθη κι αρρωστιές
γιατρεύονται και γιαίνουσι
με τον καιρό οι ανεμικές
κ' οι ταραχές σχολάζουσι
και τα ζεστά κρυαίνουσι,
τα μαργωμένα βράζουσι,

με τον καιρό οι συννεφιές
παύγουσι κ' οι αντάρες
κι ευκές μεγάλες γίνονται
με τον καιρό οι κατάρες.

(ανεμική = πάλη ανέμων, θύελλα,
μαργώνω = παθαίνω δυσκαμψία από το κρύο)

Αινίγματα

Από πάνω πλακάκι
και από κάτω πλακάκι
και στη μέση χορταράκι.
(πιποκλακκω li)

Αντέστε δα θα θέσομε
και έγνοια να μην έχομε.
Τα δυο μεργιά να σμίζουνε
κι οι κώλοι να χτυπήσουνε
και το μακρύ στη μέση
να μη να κουσκουτέψει.
(δογαηοδλ ο)

(Από την «Επετηρίδα Εταιρίας Κρητικών
Σπουδών», Τόμ.Δ' Αθήνα 1941, σελ 211)

Καθαρογλωσσίδι

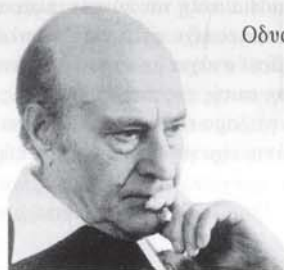
Έπεμψε με τη μάνα μου στη σιγδινιά
τη μιγδινιά (είδος δέντρου)
τη σιγδομιγδοκοκονιά
να φέρω σίγδινα και μίγδινα (οι καρποί του)
και σιγδομιγδοκόκκονα,
σιγδομιγδοκόκκονα, σιγδομιγδοκόκκονα.

(Κυπριακό «καθαρογλώσσημα»
όπως λέγεται στην Κύπρο. Από την εφημερίδα
των «Φιλομαθών» φ.612/15.11.1866)

Αόγου χάριν

Η μικροπαντρεμένη
Τέτοιο δέρμα τέτοια χείλη
δε τα βρίσκεις σε κοχύλι
τέτοιο θάμπος τέτοια χάρη
σε γυαλί και σε φεγγάρι.

Οδυσσεάς Ελύτης
(1911-1996)

Αθιβολές

Διάλους έβγανε...

Ο συγχωρεμένος ο παπα Λευτέρης ελουτρούγα στον Αη Γιάννη, με μόνο εκκλησίασμα, ως εκείνη την ώρα, τον ψάλτη του το Φθύμη. Κακόφωνος ο μακαρίτης, μ' άλλος δεν υπήρχε, κι επορεύονταν ο παπάς με τον βρισκούμενο. Μισομεθυσμένος ήταν ο Φθύμης, τα γράμματα του λίγα, κι έκαμε το λάθος στο τροπάριο του Ρωμανού του Μελωδού «η παρθένος σήμερον τον περρούσιο τίκτει» κι αντίς «υπερούσιον» έψαλε «επιούσιον». Κι ο παπάς, που γνώριζε καλά γράμματα έφριξε κι εγίνικε Τούρκος από την οργή του, κι ως ήτονε αθυρόστομος έψαλε αυτός με τη σειρά του τον εξάψαλμο του Φθύμη.

Ο μακαρίτης ο Μπιρογιώργης, γραμματικός της Κοινότητας, άκουσε τον κανγά από το διπλανό τ' Αη Γιάννη μαγατζάκι, το «Δημαρχείο», ως το λέγαμε, όπου στεγάζονταν κι ο γραμματικός. Κι ως επήρε την Απάνω Γειτονιά να πάει στο σπίτι του, τ' απάντηξε η συγχωρεμένη η Αργωτίνη, που τον ερώτηξε αν εμπήκε ο παπάς στην εκκλησία κι αρχίνηξε να λουτρούγα.

-Εμπήκε. τση λέει, και κάνει και λειτουργία από βγάνει... διαόλους.

Της Ροδαράς τούτης τα ρόδα
τα κορφολογά 'πο τα περβόλια
Ο ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΜΙΑ ΑΞΕΧΑΣΤΗ ΒΡΑΔΙΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥΣ

Το ψωμί και η παραγωγή του

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Αρμένων Αποκορώνου στα πλαίσια των θερινών εκδηλώσεων πραγματοποίησε το βράδυ της Δευτέρας 12 Ιουλίου στην εξοχή, στο κτήμα «Διαδρομές» του κ. Μανώλη Χαιρετάκη, μέλους του Συλλόγου, την αναβίωση της περιόδου όπου στα χωριά οι περισσότεροι αγρότες είχαν αλώνια σε διάφορες τοποθεσίες και φούρνους στα σπίτια τους για να φτιάχνουν δικό τους ψωμί και παξιμάδι. Η εκδήλωση αφορούσε τα παιδιά γι' αυτό συνδυάστηκε να γίνει με θεατρική παράσταση.

Μια αξέχαστη βραδιά για μικρούς και μεγάλους με πλούσια λαογραφικά στοιχεία από το παρελθόν όπου είχαν την ευκαιρία να μάθουν τα μικρά παιδιά του χωριού, αλλά και να θυμηθούν οι ηλικιωμένοι τα βάσανα εκείνης της εποχής για τον αγώνα της επιβίωσης τους. Λίγο πριν από το χωριό υπάρχει μια δεξιά παράκαμψη μ' ένα στενό γραφικό δρόμο μικρού μήκους μέσα στην πλούσια φύση της περιοχής που τεματίζει στις «Διαδρομές», ένα πολυτελέστατο κέντρο ή κτήμα όπως τ' ονομάζει ο παραπάνω ιδιοκτήτης του. Στην τεράστια αυλή του λοιπόν, πλάι από το μικρό ποταμάκι είχε φτιαχτεί ένα αλώνι που είχαν γεμίσει στάχια με σκοπό να γίνει η αναπαράσταση αυτής της παλιάς εργασίας με τον μοναδικό γάιδαρο του χωριού να σέρνει το βολόσυρο. "Πάντα είχα γαϊδούρια γιατί το κύριο

Ο χειρόμυλος με το στάρι για άλεσμα, ένα καλάθι, το κόσκινο και ένα πιάτο με ξυνόχοντρο για να δοκιμάσουν τα παιδιά.

επάγγελμα μου είναι αγρότισσα" δήλωσε η κυρία Φανή Καλούδη ιδιοκτήτρια του γάιδαρου και συνέχισε επισημαίνοντας: "Μέχρι σήμερα έχω αλλάξει καμιά δεκαριά και αισιοδοξώ ότι θα

Οι μικροί επισκέπτες συγκεντρώνονται.

πάρω και άλλο γιατί αισθάνομαι νέα ακόμα και θέλω να συνεχίσω να δουλεύω στο χωριό όπως έμαθα από μικρή. Βέβαια δεν αλωνίζω σήμερα αφού μάθαμε στις ευκολίες, μα αυτό το ζώο είναι πολύ χρήσιμο για μένα αφού εκτός του ότι μεταφέρει, το φορτώνω κιόλας και πηγαίνω στα μονοπάτια για τα χωράφια μου σε διάφορες περιοχές. Είναι ο μοναδικός γάιδαρος του χωριού και τον αγόρασα πριν από τρία χρόνια σε ηλικία δεκαπέντε ετών, 500 ευρώ. Για πιο μικρούς στην ηλικία, ζητούσαν 1500 ευρώ".

Η ώρα της ετοιμασίας του αλωνίσματος από την έμπειρη γερόντισσα κυρά Αγγελική Αβερκάκη, μητέρα του προέδρου του Συλλόγου.

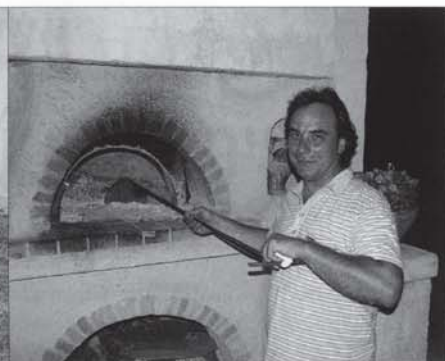

Δοκιμή από μικρούς και μεγάλους στη διαδικασία αλέσματος του σταριού με το χειρόμυλο.

Από αριστερά ο δημοσιογράφος των «Χανιώτικων Νέων» Γιάννης Κάκκανος, η Αγγελική Αβερχάκη και ο Γιώργος Αβερχάκης.

Ο ιδιοκτήτης του κτήματος κ. Μανώλης Χαιρετάκης έχει ανάψει τον φούρνο όπου θα ψήσουν το ζιμιτό ψωμί.

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου κ. Γεώργιος Αβερχάκης δήλωσε τα εξής: «Το διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου από τότε που ανέλαβε τα καθήκοντα του, προγραμματίζει, μεταξύ άλλων εκδηλώσεων και εκδηλώσεις που αφορούν τα παιδιά. Φέτος, σκεφτήκαμε να κάνουμε κάτι για την αναβίωση του ψωμιού, πως γινόταν τα παλιά χρόνια. Αποφασίσαμε να κάνουμε αυτή τη διαδικασία με πολύ παραστατικό τρόπο συνοδευμένη με θεατρική παράσταση για να είναι ακόμα πιο ευχάριστη για τους μικρούς. Καλέσαμε από το Ρέθυμνο την Μαρία Τσουνάκη και τον Άρη Πασχαλίδη, μέλη του Συλλόγου καλλιτεχνών για την προώθηση της τέχνης, ώστε αυτή τη βραδιά σε αυτόν εδώ τον θαυμάσιο χώρο, με τον ιδιοκτήτη να είναι μέλος μας, να περάσουμε όλοι, μικροί και μεγάλοι μια όμορφη, αξέχαστη βραδιά. Σε λίγο θα ζευθούμε στο αλώνι ένα γάιδαρο, το μοναδικό που έχουμε στο χωριό και πάνω στο βολόσυρο που υποτίθεται ότι σέρνει, θα κάθεται μια παλιά αγρότισσα, η μητέρα μου, από τις πιο ηλικιωμένες του χωρι-

ού 95 χρονών. Θ' ακολουθήσει το ζύμωμα, το πλάσιμο και φυσικά το φούρνισμα του ψωμιού. Του χρόνου θα επαναλάβουμε τη διαδικασία σε αληθινό αλώνι, όχι βέβαια ως εργασία, αλλά ως έθιμο που αναβιώνει...»

Εξάλλου, η γραμματέας του Συλλόγου κα Κατεριάννα Τσιγλάκη τόνισε: «Έχουμε πολλή όρεξη να κάνουμε πολλά πράγματα και το αποδεικνύομαι πολλές φορές το χρόνο, στην τριετή μέχρι σήμερα θητεία μας. Μελλοντικός μας στόχος είναι να φτιάξουμε θεατρική ομάδα από εφήβους».

Λεπτομέρειες από αυτή την αγροτική εργασία που γινόταν τα παλιά χρόνια καταγράψαμε από την 95χρονη αγρότισσα, την κυρά Αγγελική Αβερχάκη γεννημένη το 1915 που με πολύ διάθεση και πνευματική διαύγεια, μας διηγήθηκε τα εξής: «Η αποψινή βραδιά με γυρίζει τουλάχιστον σαράντα χρόνια πίσω. Σε δεμάτια κουβαλούσαμε τα χερσόβολα τα οποία απλώναμε στο αλώνι μας. Στο κέντρο του αλωνιού μπήγαμε βαθιά στο χώμα ένα χοντρό και γερό ξύλο και δέναμε πάνω του

την τριχιά που κρατά το ζώο όταν γυρίζει πάνω στο αλώνι και σέρνει τον βολόσυρο, ένα σανίδι με λεπίδες. Υπήρχαν και άλλα είδη, σαν καρότσια με ρόδες από χοντρή λαμαρίνα που έκοβαν κατά την περιστροφή τα χερσόβολα. Και στα δύο καθόταν πάνω ένας άνθρωπος που κρατούσε μια βέργα για εκφοβισμό του ζώου ώστε να τρέχει. Αφού κατακοβόταν τα χερσόβολα και έβγαине ο καρπός από τα στάχια βγάλαμε το ζώο από το αλώνι. Με τη βοήθεια του αέρα, όπως πετούσαμε ψηλά τα στάχια με τα κρινάκια, έπεφτε ο καρπός κάτω τον οποίο μαζεύαμε και κοσκινίζαμε. Τα άχυρα αποτελούσαν τροφή για τα ζώα και με τον καρπό κάναμε εμείς ψωμί, παξιμάδι και χόντρο. Δύσκολες δουλειές, μα έτσι ήταν η ζωή του αγρότη εκείνα τα χρόνια. Μετά βγήκανε οι αλωνιστικές μηχανές και ξεκουραστήκαμε γιατί οι περισσότεροι σταματήσαμε ν' αλωνίζουμε. Το ψωμί που κάναμε μοσχομύριζε και κρατούσε φρέσκο πάνω από δέκα μέρες γιατί χρησιμοποιούσαμε προζύμι. Μα και τον χόντρο ή τον ξυνόχοντρο, με στάρι και γάλα τον φτιάχναμε και ήταν πολύ δυναμωτική και νόστιμη τροφή».

Η ώρα της θεατρικής παράστασης με θέμα τη σπορά και το αλώνισμα για τα παιδιά.

Το παραπάνω κείμενο προέρχεται από την ιστοσελίδα <http://www.yanniskakanos.gr/> του Γιάννη Κάκκανου συνεργάτη της εφημερίδας «Χανιώτικα Νέα», στην οποία δημοσιεύτηκε και το μεγαλύτερο μέρος. Οι φωτογραφίες είναι του Γιάννη Κάκκανου και του Γιάννη Τσακιράκι.

Ο διάσημος και πολύ φωτογραφημένος «Μπουρίκος» της Φανής» μετά την... ταλαιπωρία, αφού είναι αμάθητος ξεκουράζεται!

ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Ενας Δήμος όλος ο Αποκόρωνας

ΣΕ ΕΝΑ ΚΑΛΙΚΡΑΤΙΚΟ ΔΗΜΟ συνενώνονται οι 5 καποδιστριακοί Δήμοι της Επαρχίας μας και η κοινότητα της Ασή-Γωνιάς. Έτσι το όνομα της Επαρχίας μας που είχε χαθεί από την γεωγραφία αναβιώνει, χάνοντας όμως τα ιστορικά ονόματα των καποδιστριακών Δήμων. Έδρα του νέου Δήμου οι Βρύσες και ιστορική έδρα ο Βάμος. Το πόσο καλλίτερα θα λειτουργήσουν οι νέοι Δήμοι με τόσο μεγάλους πληθυσμούς, εκτάσεις, και αποστάσεις, είναι ένα ερώτημα. Το νέο εγχείρημα προβλήθηκε ως μια εκσυγχρονιστική τομή που είχε ανάγκη η χώρα μας, με τα ίδια επιχειρήματα που προβλήθηκε πριν 12 χρόνια ο «Καποδιστριας» και σε αρκετές περιπτώσεις από τους ίδιους ανθρώπους, κάτι που δεν τους εμπόδισε να τον καταργήσουν πριν καν εμπεδωθούν οι προβλέψεις και οι διαδικασίες του.

Το σίγουρο είναι ότι η νέα διοίκηση έπαψε πια να είναι «τοπική» αφού περιφέρειες και Δήμοι με εκατοντάδες χιλιάδες κατοίκους δεν μπορούν να θεωρηθούν ένας τόπος, ούτε φυσικά αυτό-διοίκηση αφού θα ψηφίζουμε υποψήφιους που ούτε καν έχουμε δει ποτέ. Η γιγάντωση των δήμων σε σχέση με τις παλιές κοινότητες δεν διευκολύνει την δημοκρατική και κοινωνική συμμετοχή των πολιτών. Ας ελπίσουμε ότι σε μερικές τετραετίες δεν θα έχουμε νέο σχέδιο διοικητικής αναδιάρθρωσης.

Η Περιφέρεια Κρήτης

Σύμφωνα με την απόφαση για την διοικητική διαίρεση της χώρας και τον πραγματικό πληθυσμό βάση της απογραφής του 2001, η Ελλάδα έχει πληθυσμό 10.946.020 κατοίκους.

Η Περιφέρεια Κρήτης έχει πληθυσμό 601.131 κατοίκους (το περιφερειακό συμβούλιο θα έχει 51 μέλη) και αποτελείται από:

Περιφερειακή ενότητα Ηρακλείου με πληθυσμό 292.489 κατοίκους (25 σύμβουλοι)

Περιφερειακή ενότητα Χανίων με πληθυσμό 150.387 κατοίκους (13 σύμβουλοι)

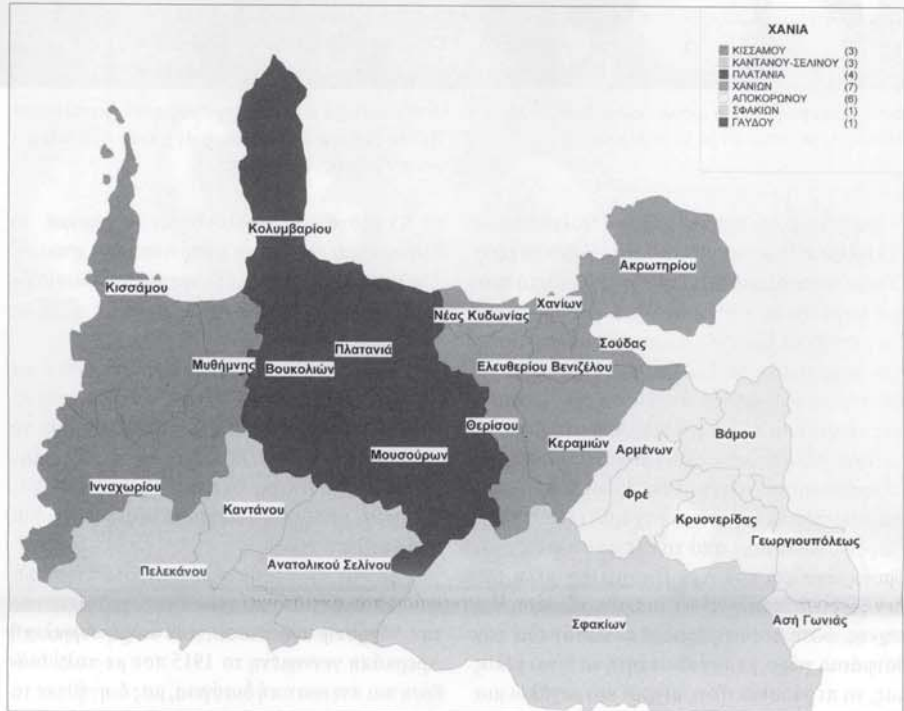
Περιφερειακή ενότητα Ρεθύμνου με πληθυσμό 81.936 κατοίκους (7 σύμβουλοι)

Περιφερειακή ενότητα Λασιθίου με πληθυσμό 76.319 κατοίκους (6 σύμβουλοι)

Ο νομός Χανίων

Στο νομό Χανίων και σε ό,τι αφορά, ειδικά, στο Δήμο Αποκορώνου, ο πληθυσμός των Δήμων, ανά Δημοτική Ενότητα και, ανά Τοπική Κοινότητα, έχει ως εξής:

1. Δήμος Αποκορώνου (Έδρα: Βρύσες Ιστορική Έδρα: Βάμος) 12.703 κάτοικοι (το δημοτικό συμβούλιο θα έχει 27 μέλη)

ΧΑΝΙΑ

■ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	(3)
■ ΚΑΝΤΑΝΟΥ-ΣΕΛΙΝΟΥ	(3)
■ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	(4)
■ ΧΑΝΙΑ	(7)
■ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	(6)
■ ΣΦΑΚΙΩΝ	(1)
■ ΓΑΥΔΟΥ	(1)

α. Δημοτική Ενότητα Αρμένων 3.250 (7 σύμβουλοι)

Τοπικές Κοινότητες: Αρμένων 384, Καλυβών 1.419, Καρών Αποκορώνου 54, Μαχαιρών 81, Νέον Χωρίον Αποκορώνου 615, Ραμνής 213, Στύλου 484

β. Δημοτική Ενότητα Αση Γωνιάς 586 (1)

Τοπική Κοινότητα Αση Γωνιάς 586

γ. Δημοτική Ενότητα Βάμου 2.932 (6)

Τοπικές Κοινότητες: Βάμου 736, Γαβαλοχωρίου 537, Κάινας 184, Καλαμιτσίου Αλεξάνδρου 114, Κεφαλά 410, Κοκκίνου Χωρίου 162, Ξηροστερνίου 186, Πλάκας 476, Σελλίων 127

δ. Δημοτική Ενότητα Γεωργιουπόλεως 2.483 (5)

Τοπικές Κοινότητες: Γεωργιουπόλεως 806, Καλαμιτσίου Αμυγδαλίου 320, Καστέλλου 163, Κουρνά 883, Φυλακής 311

ε. Δημοτική Ενότητα Κρουνερίδας 2.330 (5)

Τοπικές Κοινότητες: Αλικάμπου 281, Βαφέ 220, Βουσών Αποκορώνου 914, Εμπροσνέρο 376, Μάζης 336, Νίπους 203

ζ. Δημοτική Ενότητα Φρε 1.122 (3)

Τοπικές Κοινότητες: Μελιδονίου 138, Παϊδοχωρίου 235, Πεμονίων 150, Τζιτζιφέ 175, Φρε 424.

Στον υπόλοιπο Νομό Χανίων ιδρύονται οι

παρακάτω δήμοι.

2. Δήμος Γαύδου (Έδρα: Γαύδος) 98 κάτοικοι (το δημοτικό συμβούλιο θα έχει 13 μέλη)

3. Δήμος Καντάνου - Σελίνου (Έδρα: Παλαιοχώρα Ιστορική Έδρα: Κάντανος) 7.334 κάτοικοι (το δημοτικό συμβούλιο θα έχει 21 μέλη)

4. Δήμος Κισσάμου (Έδρα: Κίσσαμος) 11.820 κάτοικοι (το δημοτικό συμβούλιο θα έχει 27 μέλη)

5. Δήμος Πλατανιά (Έδρα: Γεράνι) 18.622 κάτοικοι (το δημοτικό συμβούλιο θα έχει 27 μέλη)

6. Δήμος Σφακίων (Έδρα: Σφακιά) 2.446 κάτοικοι (το δημοτικό συμβούλιο θα έχει 17 μέλη)

7. Δήμος Χανίων (Έδρα: Χανιά) 97.364 κάτοικοι (το δημοτικό συμβούλιο θα έχει 45 μέλη)

Να σημειωθεί πως εκτός των δημοτικών συμβουλίων σε κάθε μια από τις 10 Δημοτικές Κοινότητες θα εκλεγούν 5μελή συμβούλια πλην της Δημοτικής Κοινότητας Χανίων όπου το συμβούλιο θα είναι 15μελές.

Επίσης ο Νόμος προβλέπει πως κάθε Τοπική Κοινότητα θα εκλέξει έναν εκπρόσωπο της εφόσον έχει πληθυσμό έως 300 κατοίκους και τριμελές συμβούλιο εάν ο πληθυσμός είναι από 301 έως 2000 κάτοικοι.

Επιμέλεια Γ.Τ.

Ο ΑΗ ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΚΛΗΔΟΝΑ

Ο ΚΛΗΔΟΝΑΣ είναι ένα ελληνικό έθιμο που τελείται σήμερα στις 24 Ιουνίου, την ημέρα του Αγίου Ιωάννου. Την παραμονή του Αϊ-Γιαννιού, οι ανύπανδρες κοπέλες μαζεύονται σε ένα από τα σπίτια του χωριού, όπου αναθέτουν σε κάποια ή σε κάποιες από αυτές να φέρουν από το πηγάδι ή την πηγή το “αμίλητο νερό”. Επιστρέφοντας στο σπίτι όπου τελείται ο κλήδονας, το νερό μπαίνει σε πήλινο δοχείο, το λαίμι, στο οποίο η κάθε κοπέλα ρίχνει ένα αντικείμενο (μήλο πράσινο ή κόκκινο, κόσμημα, κλειδί κ.α.). Στη συνέχεια το δοχείο σκεπάζεται με κόκκινο ύφασμα, το οποίο δένεται γερά με ένα κορδόνι (“κλειδώνεται”). Εκεί παραμένει όλη τη νύχτα υπό το φως των άστρων. Οι κοπέλες επιστρέφουν ύστερα στα σπίτια τους. Λέγεται ότι τη νύχτα αυτή θα δουν στα όνειρά τους το μελλοντικό τους σύζυγο.

Ανήμερα του Αϊ-Γιαννού, αλλά πριν βγει ο ήλιος -ώστε να μην εξουδετερωθεί η μαγική επιρροή των άστρων-, η υδροφόρος νεαρή της προηγούμενης φέρνει μέσα στο σπίτι το αγγείο. Το μεσημέρι ή το απόγευμα συναθροίζονται πάλι οι ανύπανδρες κοπέλες. Αυτή τη φορά όμως στην ομήγυρη μπορούν να συμμετέχουν και παντρεμένες γυναίκες, συγγενείς και γείτονες και των δύο φύλων, καλεσμένοι για να παίξουν το ρόλο μαρτύρων της μαντικής διαδικασίας.

Καθισμένη στο κέντρο της συντροφιάς, η υδροφόρος νεαρή ανασύρει ένα-ένα από το αγγείο τα αντικείμενα, που αντιστοιχούν στο “ριζικό” κάθε κοπέλας και μια άλλη, κάποια που έχει ποιητικό ή μαντικό ταλέντο απαγγέλει ταυτόχρονα τυχαίες μαντινάδες. Μαντινάδες που είναι επηρεασμένες απλώς και μόνο από τη θέα του ριζικαριού, αφού η μαντιναδολόγος δεν ξέρει σε ποιον ανήκει το κάθε ριζικάρι. Η μαντινάδα που αντιστοιχεί στο αντικείμενο (ριζικάρι) της κάθε κοπέλας θεωρείται ότι προμηνάει το μέλλον της και σχολιάζεται από τους υπόλοιπους, που προτείνουν τη δική τους ερμηνεία σε σχέση με την ενδιαφερόμενη.

Σε κάποιες κοπέλες το ριζικάρι ο αείμνηστος μαντιναδολόγος Καμυνοκωστής, είχε πει την εξής μαντινάδα:

Σα μάθει ο σκύλος γράμματα κι η γάτα να διαβάζει
τότε και συ θα παντρευτείς να κάμει ο κόσμος χάζι...
και η κοπελιά αυτή πράγματι μέχρι σήμερα δεν έχει παντρευτεί!

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ, ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ ΤΟΥ ΚΛΗΔΟΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΑ

Μετά που θα βγουν όλα τα ριζικάρια από το υδροφόρο αγγείο, η υδροφόρος νεαρά χύνει το νερό του αγγείου μέσα σε ένα πηγάδι σταυρωτά και στη συνέχεια το σκεπάζει με ένα κόκκινο πανί. Το μεσημέρι ή τα μεσάνυχτα οι κοπέλες, ενίοτε και νεαροί, σηκώνουν προσεκτικά το πανί, ώστε να μη δει φως το νερό του πηγαδιού, και βάζουν μέσα το κεφάλι τους. Συνάμα η υδροφόρος με ένα καθρέπτη κατεβάζει τις ακτίνες του ήλιου ή του φεγγαριού μέσα στο πηγάδι και οι κοπέλες ρίχνοντας με ειδικό τρόπο μια - μια τα ριζικάρια τους μέσα στο πηγάδι και εκεί στα κύματα του νερού του πηγαδιού οι παριστάμενοι βλέπουν υπερφυσικά ή μεταφυσικά φαινόμενα, τα οποία επεξηγούν μετά οι μεγαλύτερες και μνημένες γυναίκες, όπως επίσης και αγαπημένα πρόσωπα που έχουν πεθάνει ή το πρόσωπο που θα παντρευτούν κ.α.

Λέγεται επίσης ότι ανάλογο με το πρώτο πρόσωπο που θα δουν αυτοί που είχαν σκύψει το πηγάδι μετά που θα βγάλουν έξω το κεφάλι τους, ανάλογο θα είναι και π.χ. το παιδί που θα γεννηθεί, γηλαδή αν δουν άντρα, άγρο θα είναι το παιδί που θα γεννήσει μια γυναίκα έγκυος, ή το ίδιο όνομα θα έχει εκείνος που θα παντρευτούν κ.τ.λ.

Σημειώνεται ότι όσοι παρακολουθούν την εν λόγω ιεροτελεστία πρέπει λείει να είναι με αυτοσυγκέντρωση, αλλά και μύηση, γιατί υπάρχουν και μυστικά για την παρούσα ιεροτελεστία. Ενώ αν το πηγάδι δεν έχει καθαρίο και πόσιμο νερό δεν γίνεται να γίνει κλήδονας

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ «ΚΛΗΔΟΝΑΣ»

Η λέξη «ο κλήδονας» παράγεται από την αρχαία λέξη «η κληδών», η οποία αναφέρεται στον Πανσανία (Βοιωτικά), Όμηρο κ.α. Κληδών ονομαζόταν ο προγνωστικός ήχος, το μαντικό σημάδι και κατ' επέκταση το άκουσμα του οιωνισμού ή προφητείας, ο συνδυασμός τυχαίων και ασυνάρτητων λέξεων ή πράξεων κατά τη διάρκεια μαντικής τελετής στον οποίο αποδιδόταν προφητική σημασία.

Σύμφωνα με ορισμένους η λέξη «Κλήδονας» προέρχεται από τη λέξη κλειδί που ανοίγει και κλείνει το κουτί τη τύχης, εξ ου και οι μαντινάδες:

Κλειδώνουμε τον κλήδονα μ' ένα μικρό κλειδάκι
κι απόης τον αφήνουμε έξω στο φεγγαράκι
Κλειδώσετε τον κλήδονα με δόξα και με χάρη
Κι αφού 'χει μήλο κόκκινο ταχύτερον (αύριο) να το πάρει

Ωστόσο η σωστή προέλευση της είναι από την αρχαία λέξη «κληδών» (με ήτα) που στον Όμηρο σημαίνει μαντικό σημάδι, προφητεία. Άλλοι οι λέξεις «κλειδί, κλειδώνω κ.α.» και άλλοι οι λέξεις «κληδών, κλήδονας κ.α.» Απλώς και οι δυο ομάδες αυτές των λέξεων έχουν πρόγονο την αυτή ρίζα, την ρίζα «κλε-», πρβ και: «κλειθρον = αττικά κλήθρον», κλεις = ιωνικά κληίς. Παράβαλε επίσης ότι: Κλειώ - κλειζω = εγκωμιάζω (από το κλέος) και κληδών ή κληδών ή κληδών (από το κλέος και άδω) κ.α. = φημί ή καλέω, διαλαλώ, εγκωμιάζω κ.α.. Παράγωγα: κληδονίζω = μαντευομαι, κληδόνισμα = σημείο, οιωνός κ.α.

Σημειώνεται ότι:

1) Μαντινάδα λέγεται το δίστιχο που εκφράζει κάποιο μήνυμα, μαντάτο, κάτι ως ο χρησμός, διαφορετικά έχουμε απλώς δίστιχο. Η αιτία άλλωστε και για την οποία αφενός όταν ειπωθεί μια μαντινάδα, οι άλλοι προσπαθούν να μαντεύσουν σε ποιο απευθύνεται ή τι μήνυμα περικλείει και αφετέρου άλλο μαντιναδολόγος (αυτός που γράφει μαντινάδες) και άλλο ρημαδόρος (= αυτός που γράφει δίστιχα, ρίμες).

Η μαντινάδα τη δουλειά του τηλεγραφου κάνει
πέμπει ο νιος τα σήματα κι η κοπελιά τα πιάνει
(Γ. Λέκας, πρόεδρος Κρητών στιχογραφών)

Καράβι της παράδοσης είναι η μαντινάδα
Και κουβαλά νοήματα, ήθος και νοστιμάδα
(Κ. Καλέργης, συγγραφέας)

Απλώς και κατ' επέκταση «μαντινάδα» λέγεται κάθε δεκαπεντασύλλαβο και ομοιοκατάληκτο δίστιχο που εκφράζει κάποιο συναίσθημα ή δίδει κάποια πληροφορία ή διαπίστωση κ.α.

2) Οι μαντινάδες είναι απρόσωπος λόγος, δηλαδή δεν φανερώνουν είτε το πρόσωπο στο οποίο απευθύνονται είτε το μήνυμα που περικλείουν (το περιεχόμενο τους) και γι αυτό άλλωστε και καλούνται έτσι, από το μαντεύω - μαντινάδα.

3) Οι μαντινάδες είναι και ο λόγος έκφρασης της μαντικής, του κλήδονα. Δηλαδή οι μαντινάδες είναι αφενός χρησιμολογία και αφετέρου κάτι ως οι ψαλμοί στη Θρησκεία.

ΑΡΜΕΝΟΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

αναβίωση του Κλήδονα με πολύ κέφι στο χωριό

Απ' όλα τα εσώρουχα,
τη χάρη έχει η βράκα,
που βρίσκεται κάθε πρωί,
στον κρεβατιού την άκρα

ΓΙΑ ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΧΡΟΝΙΑ όσο κρατεί και η ανασύσταση του Πολιτιστικού Συλλόγου στο άλλοτε μεγάλο και ιστορικό χωριό, Αρμένιοι της επαρχίας Αποκορώνου, το οποίο, παρά τις αντιξοότητες που ταλανίζουν την υπαίθρο χώρα, καταφέρνει να διατηρεί νέες οικογένειες και να είναι ένα προνομιακό σε σχέση με πολλά μη παραθαλάσσια άλλα χωριά του νομού μας, γιόρτασε προχθές το βράδυ το έθιμο του Κλήδονα συγκεντρώνοντας πάνω από 700 ανθρώπους στην πλατεία του.

Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων είναι ο κ. Γεώργιος Αβερκάκης που δήλωσε τα εξής: "Ο Σύλλογος μας είναι παλιός, αλλά είχε παρουσιάσει μια αδράνεια η οποία πριν από τρία χρόνια με την ανασύστασή που κάναμε ορισμένα άτομα, καταφέραμε να του δώσουμε νέα πνοή. Στην προσπάθεια αυτή έχουμε στο πλευρό μας όλο το χωριό, μόνιμους και μη κατοίκους που μας υποστηρίζουν, μας ενθαρρύνουν και μας βοηθούν με κάθε τρόπο στις υποχρεώσεις που έχουμε αναλάβει. Το έθιμο λοιπόν του Κλήδονα, αναβίωσε στο χωριό μας για τρίτη χρονιά, όσα χρόνια είμαστε στο τιμόνι του και κάθε χρόνο όλο και καλύτερα οργανώνουμε την εκδήλωση. Τα μικρά παιδιά είναι καταχαρούμενα που βλέπουν και ζουν τόσο παραστατικά αυτά που εμείς, οι γονείς και οι παππούδες μας διατηρούσαμε, αλλά, για πολλούς και διάφορους λόγους πριν από πολλά χρόνια σταμάτησαν από παντού.

Οι Αρμένιοι έχουν ιστορία και καλή κοινωνία

Η έναρξη της εκδήλωσης από τον πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου κ. Γεώργιο Αβερκάκη και η συνέχεια με τα ριζικάρια, τις μαντινάδες και τον χορό.

με εργατικούς και φιλόξενους κατοίκους, όπου όλοι μαζί προσπαθούμε για να έρθουν καλύτερες μέρες στο χωριό και πάμε καλά. Απόψε, όλες οι ταβέρνες είναι γεμάτες από κόσμο και ακόμα δεν

αρχίσαμε την εκδήλωση. Θα τηρήσουμε το έθιμο που γιορτάζεται την παραμονή του Αγίου Ιωάννου και θα πούμε πολλές μαντινάδες. Να σας πω λίγες από αυτές που θα εκφωνήσω αργότερα.

Στ' Αη Γιαννού τον Κλήδονα
θα πάω στο χωριό μου
μήλο να ριζώ για να δώ
κι εγώ το ριζικό μου.

Σειρές, σειρές οι αγγουριές,
σειρές, σειρές τ' αγγούρια,
μπας και θαρρείτε κοπελιές
πώς είναι άντρες βούγια;

Στον Ιορδάνη ποταμό
μικρή μου σε βαφτίσαν
και εκεί σου χάρισε ο Χριστός
τα κάλλη τα περίσσια.

Λαός που την παράδοση
ξεχνά και δεν θυμάται
στο λήθαργο του μαρασμού
παντοτινά κοιμάται.

Βάλε το χέρι κοπελιά
το πρώτο μήλο πιάσε,
καλόκαρδη, καλότυχη
με τον καλό σου νάσαι.

Βγαίνει το μήλο του αετού
και του καλού λεβέντη
απού ναι πρώτος στη μορφιάς
μα πρώτος και στο γλέντι.

Εξάλλου για την εκδήλωση του Κλήδονα, μας μίλησε και ο κ. Χρήστος Τσιτσιροίδης, μέλος του Πολιτιστικού Συλλόγου, λέγοντας τα εξής: "Ο Σύλλογος μας από την ανασύστασή του διανύει όπως σας είπε και ο πρόεδρος, τρία πολύ πετυχημένα χρόνια. Εγώ έφτιαχνα από παλιά μεγάλο στεφάνι και έχω την τιμή να συνεχίζω και τώρα που είμαι μέλος του Συλλόγου να το φτιάχνω. Είμαστε ενωμένο και αγαπημένο χωριό και θέλουμε να το βλέπουμε να προοδεύει".

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του και απήυθνε χαιρετισμό ο δήμαρχος Αρμένων κ. Πέτρος Βλαχάκης. Παραθέτουμε αρκετά φωτογραφικά στιγμιότυπα από την όμορφη εσπερίδα με τις φωτιές, τις μαντινάδες που είπαν ανήλικοι και ενήλικες για να χειροκροτηθούν όλοι με την σάτιρα που περιείχαν οι σίχοι. Ο χορός, το κέφι και τα τραγούδια παραδοσιακών συγκροτημάτων κράτησαν τον κόσμο για πολλές ώρες του μεσονυχτίου στις ταβέρνες.

Το παραπάνω κείμενο προέρχεται από την ιστοσελίδα <http://www.yanniskakanos.gr/> του Γιάννη Κάκκανου συνεργάτη της Εφημερίδας « Χανιώτικα Νέα », στην οποία δημοσιεύτηκε και το μεγαλύτερο μέρος. Οι φωτογραφίες είναι του Γιάννη Κάκκανου και του Brent Scheneman.

Εκατοντάδες επισκέπτες μαζί με τους ντόπιους γέμισαν τις ταβέρνες εκ των οποίων πολλοί έχουν έρθει και τις προηγούμενες χρονιές.

Ο Μιχάλης Παπαγιαννάκης, παρέα με τον Brent Scheneman κάτοικο του χωριού.

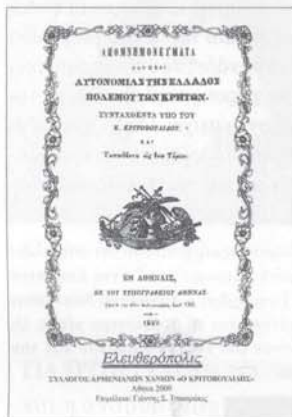
Το τεράστιο μαγιάτικο στεφάνι κρεμόταν στον γέρικο πλάτανο στην αρχή του χωριού. Ήρθε η ώρα του για την...πυρά!

βιβλιοπαρουσίαση

Γράφει ο Μανώλης Πιπεράκης

Συντροφιά με δυο βιβλία και λίγη παράδοση

ΕΛΕΥΣΕ ΚΙ ΕΦΕΤΟΣ να έρθει η ώρα του χωριού,

για μας τους Αθηναίους. Να ξεχάσουμε το άγχος τα 'Διεθνή Ταμεία', τις 'Τρόικες'. Να γαληνέψει η ψυχή μας, να δούμε και γνωστούς, που μπορεί -με κάποιους- να είμαστε γείτονες στην πρωτεύουσα, αλλά σπάνια βλεπόμεστε. Να πιούμε και καφέ

κάτω από τον πλάτανο της πλατείας, που έχει άλλη γεύση βρε παιδιά!

Να μας λοιπόν στο παπόρι, που μας φέρνει -για άλλη μια φορά- πίσω στις ρίζες μας. Κι επειδή το ταξίδι είναι μακρύ, ψάχνω για συντροφιά και μου έρχονται στο νου τα δυο βιβλία που έριξα την τελευταία στιγμή στην τσάντα που πάντα κουβαλώ μαζί μου.

Τους έχω ρίξει, ήδη, μια γρήγορη ματιά και τώρα βρίσκω πως είναι η κατάλληλη ευκαιρία για μια καλύτερη γνωριμία. Και τα δύο βιβλία είναι ευγενική προσφορά από τα χέρια των εκδοτών.

Για το πρώτο θα πρέπει να έχετε ακούσει και αποκτήσει οι περισσότεροι, από την αρχή της χρονιάς. Είναι τα «Απομνημονεύματα» του **Κ. Κριτοβουλίδη**. Η επετειακή και ιστορική αυτή έκδοση, που συμπίπτει με τα 150 χρόνια από την πρώτη δημοσίευσή τους, έγινε επιτυχία χάρη στις αξιόπαινες προσπάθειες, κυρίως, του Γιάννη Τσακιράκη, υπεύθυνου της εφημερίδας μας, και την οικονομική συνεισφορά χωριανών μας, του Συλλόγου μας, του Δήμου Αρμένων, και του ταμείου της 'Ελευθερόπολις'.

Οι 600, περίπου, σελίδες του είναι γεμάτες από περιγραφές και ιστορικές αναφορές στους αγώνες των Κρητικών -και κάποιων φίλων- κατά των Τούρκων, σε μια κρίσιμη καμπή της ιστορίας μας. Δεν λείπουν, επίσης, και κάποιες πικρές αλήθειες για τις σχέσεις Κρήτης - μητέρας Ελλάδας, στις δύσκολες αυτές εποχές.

Παρά την κάπως δύσκολη γλώσσα γραφής, διαβάζοντάς το, γίνεται γρήγορα μέτοχος των εξελίξεων και φορτίζεται συναισθηματικά, ανάλογα με τα εξιστορούμενα γεγονότα.

Συγχαρητήρια, λοιπόν, στους συντελεστές της έκδοσης, γι' αυτό το σημαντικό έργο.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ είναι ένα επαγγελματικό σύγγραμμα του επιτυχημένου χωριανού

μας δικηγόρου **Μιχάλη Πατεράκη**. Ο Μιχάλης εξειδικεύεται στο δίκαιο των μεταφορών, όπου και διαπρέπει. Το νέο του πόνημα, αναφέρεται στις αποθήκες και τη φύλαξη αγαθών, με τη σχετική νομοθεσία και τους κανόνες ασφαλείας που πρέπει να διέπουν την αποθήκευση, και οτιδήποτε σχετικό. Ο τίτλος, όπως θα καταλάβατε φαντάζομαι, είναι «**Η ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ**».

362 σελίδες, γεμάτες περιγραφικές λεπτομέρειες, με θεματική ταξινόμηση όρων, υπηρεσιών και σχετικών νομοθεσιών.

Να μερικοί όροι, που θα συναντήσετε στις σελίδες του: 'αποθήκες', 'παρακαταθήκη', 'φύλαξη', 'θεματοφύλακας', 'αποθέτης', 'συμβάσεις', 'κανόνες ασφαλείας', κλπ, κλπ.

Για μας τους σχετικά άσχετους, φαίνεται ένα καλογραμμένο και πρακτικό σύγγραμμα. Για τους «σχετικούς», όμως, πρέπει να είναι ένα πολύτιμο και εύχρηστο -λόγω

της δομής του- πολυεργαλείο, για ό,τι σχετικό με το θέμα που πραγματεύεται.

Μπράβο σου Μιχάλη και καλή συνέχεια.

Μέρος πρώτο από την παράδοση:

Εδώ καληνυχίζω τους δύο «φίλους» που μου κράτησαν συντροφιά και πάω να ονειρευτώ τις διακοπές στο χωριό μου.

Πρωινή άφιξη στους Αρμένους κι αμέσως νοιώθεις τη διαφορά. Αυτά που βλέπεις, αυτούς που συναντάς, αυτά που σου έρχονται στη θύμηση κι ο καθαρός αέρας του χωριού, σε κάνουν να νοιώθεις όπως τότε...

Πρώτη επαφή με την παράδοση, η «βεγγέρα» ή «αποσπερίδα», της γειτονιάς, έξω από το σπίτι του Νίκου Κοκογιαννάκη και απέναντι από του Βαγγέλη Καβρουλάκη. Στην αποψινή βραδινή συνάντηση, κεντρικό πρόσωπο και αφηγήτρια η κυρ' Αγγελική Αβερράκη, η οποία, παρά την προχωρημένη ηλικία της, θυμάται και αφηγείται, με κάθε λεπτομέρεια, ιστορίες από την κατοχή και όχι μόνο.

...Ήτανε, λέει, κατοχή, μα οι γλεντζέδες του χωριού δεν φοβότανε τους Γερμανούς, και συχνά πυκνά βρίσκανε την ευκαιρία να διασκεδάσουν. Το τραγούδι και η καντάδα πάντα στο πρόγραμμα. Από φωνή, πρώτος και καλύτερος ο Βασίλης Καβρουλάκης. Ο αδερφός του ο Μιχάλης έπαιζε, λέει, βιολί. Πιο κάτω, ο Γιάννης ο Σκανδάλης έπαιζε μαντολίνο, κι ο Νίκος ο Χελιουδάκης έπαιζε μπουζούκι. Κοντζά μου ορχήστρα εγγόρδων δηλαδή. Γνωστά τραγούδια, όπως «το γελεκάκι που φορείς», «άστα τα μαλάκια σου ανακατεμένα», και πολλά άλλα εξειδικευμένα -σύμφωνα με τις ανάγκες της καντάδας- απλώνονταν στην ατμόσφαιρα, σκορπίζοντας τα σύννεφα της κατοχής. Κι αν ήταν μέρα, τους απολάμβανε όλο το χωριό. Αν ήταν βράδυ, μετά τις εννέα που απαγορευόταν οι συναθροίσεις και εκδηλώσεις, κλεινόταν σε κάποιο σπίτι, έκλειναν κάθε χαραμάδα στα κουφώματα, και το 'ριχναν έξω...

Μια φορά, του Άη Γιαννιού -συνεχίζει η κυρ' Αγγελική- καμιά πενηνταριά (!) άτομα, άντρες και γυναίκες, ξεκίνησαν νωρίς για τους Γιάννηδες που γιόρταζαν. Πρώτη στάση στον Παπαγιαννάκη, όπου κατέβασαν τα πρώτα ποτηράκια. Μετά στον Μουντέ, που γιόρταζε κι αυτός τον μικρό του Γιάννη. Να το κοκκινέλι, να τα μεζεδάκια -το βρισκομένο πάντα- και το κέφι ανεβαίνει. Ζεσταμένοι και 'φτιαγμένοι', πια, παίρνουν την ανηφοριά προς του Παπαδογιάννη. Έχει περάσει, όμως, η ώρα, και ακολουθήσαν τις διαδικασίες συσκότισης, για να είναι ασφαλείς. Το γλέντι ανάβει για καλά, και οι Γερμανοί ξεχνιούνται εντελώς. Όμως ο εχθρός δεν κοιμάται, και κάποια στιγμή πέφτει σύρμα: «έρχονται οι Γερμανοί!». Απογοήτευση για την 'καταστροφή', αλλά και άμεση αντίδραση. Δεν έπρεπε

να διακινδυνεύσουν άλλο. Οι γυναίκες, με τη συνοδεία ενός άνδρα, κατευθύνονται και κρύβονται στον Σκανδάλη. Οι άντρες σκορπίζουν προς κάθε κατεύθυνση, και τα αφεντικά του σπιτιού πάνε αμέσως για ύπνο...

Αυτά τα ωραία συνέβαιναν τότε, στην κατοχή, και καμιά φορά ζηλεύουν όσοι τ' ακούνε και δεν είχαν την τύχη να ζήσουν τέτοιες στιγμές.

Μέρος δεύτερο από την παράδοση:

Μπορεί να έχασα τον κλειδίονα, λόγω γενεθλίων της εγγονής μου -τον χάνω για μία ημέρα-, αλλά πρόλαβα το αλώνισμα. Ποιο αλώνισμα; Μα αυτό που αναβίωσε φέτος στις «Διαδρομές». Εκεί που η φαντασία του τοπικού Συλλόγου και η καλή διάθεση του Μανώλη Χαιρετάκη, ιδιοκτήτη των Διαδρομών, βοήθησαν να στηθεί το κατάλληλο σκηνικό. Δίπλα στο ποτάμι διαμορφώθηκε το αλώνι, γέμισε στάχνα, βρέθηκε και ο απαραίτητος βολόσυρρος, και η πάντα ακούραστη και δραστήρια κυρία Φανή έφερε την κινητήρια μηχανή, τον μοναδικό γαϊδουράκο που κατοικοεδρεύει -πλέον- στο χωριό. Πάνω στο βολόσυρρο τοποθετήθηκε μια καρέκλα, στην οποία στρογγυλοκάθισε η κυρά Αγγελική, που δεν το βάζει κάτω με τίποτα. Όλα πήγαν μια χαρά, και τα Χανιώτικα Νέα βρήκαν αρκετό υλικό να γεμίσουν δυο σελίδες. Γιατί και αλώνισμα έγινε, και άλεσμα σταριού, και ζύμωμα, και ψήσιμο ψωμιού στο φούρνο του κτήματος. Παράλληλα, δόθηκε παιδική θεατρική παράσταση, από δυο Ρεθεμιώτες καλλιτέχνες, που κλήθηκαν από το Σύλλογο για τον σκοπό αυτό. Και, ικανοποιημένος για την εξέλιξη των πραγμάτων, ο πρόεδρος του τοπικού Συλλόγου Γιώργος Αβερκάκης μας εκμυστηρεύτηκε ότι του χρόνου ίσως αλωνίσουμε σε πραγματικό αλώνι, και λιχνίσουμε με πραγματικό θρινάκι.

Αντε, να 'μαστε καλά να το (ξανα)ζήσουμε κι αυτό. Και πάντα σε φόρμα. Γιατί μπορεί να χρειαστεί να βγούμε στο βολόσυρρο, να λιχνίσουμε, ή να σακιάσουμε το στάρι. Ως τότε, γεια σας.

Παράσταση Καραγκιόζη με το Νίκο Βλαζάκη

ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΤΟΥ ΦΙΛΟΥΣ

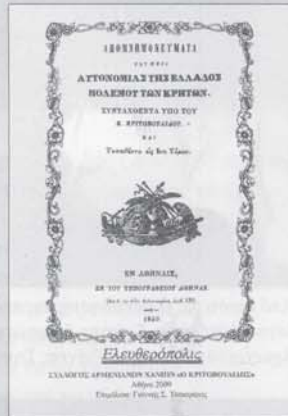
διασκέδασε με παράσταση Καραγκιόζη ο Σύλλογος Αρμενιανών «Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ» τη Δευτέρα 9 Αυγούστου 2010. Στο προαύλιο της εκκλησίας της Παναγίας, οι μικροί Αρμενιοί απόλασαν τους «Φίλους του θεάτρου Σκιών» του κ. Νίκου Βλαζάκη, όπου για άλλη μία χρονιά κλήθηκε από το Σύλλογο για να χαρίσει το γέλιο στους μικρούς αλλά και στους μεγάλους που τους συνόδευαν.

ΑΦΟΡΜΕΣ

για τον Κ. Κριτουβουλίδη

Γράφει η
ΦΩΤΕΙΝΗ ΣΕΓΡΕΔΑΚΗ

έλλειψιν θαλασσίου δυνάμεως, υπομείναντες γενναιοψύχως επέκεινα από το εν τρίτον του όλου ελληνικού αγώνος.

Αν η πολιτική άγνοια των περι της επαναστάσεως φρικτών παθημάτων τούτων, και των εν τη επαναστάσει μεγάλων κατορθωμάτων των, απέκλεισε τους πολυπαθείς Κρήτες της τύχης των λοιπών συναδέλφων και συναγωνιστών των, προς τους οποίους πρώτους ήτον ίσως δίκαιον να ρύψη η φιλανθρωπία τα βλέμματά της, δια τα περισσότερα των λοιπών αφόρητα δυστηχήματά των, ελπίζεται όμως ότι αι δεύτεραι, σκέψεις αυτής θέλουν, είναι δικαιότεραι και προς τούτους, τους μέχρι και σήμερον δεινώς πάσχοντας!

Αναγινώσκων τα παρόντα Απομνημονεύματα, μακράν της πατρίδος διατρίβων, θέλεις πεισθεί βεβαίως, πόσον και οι Κρήτες εξεπλήρωσαν ειλικρινώς ως Έλληνες τα χρέη των, και θέλεις αποδώσει σέβας, προς τας μακαρίας σκιάς των υπέρ της απελευθερώσεως και της ιδίας αυτών πατρίδος θυσιασθέντων Κρητών, το οποίον αποδίδουν "προς αυτάς" μετά βαθείας ευλαβείας και οι λοιποί συντοπίται Σου.

Υγίαινε!

Ο Συγγραφεύς
Κ. Κριτουβουλίδης".

... "θέλεις αποδώσει σέβας"...

Και ο αναγνώστης "θέλει αποδώσει σέβας" δηλαδή, αποδίδει σέβας, σε μια μνημειώδη έκδοση που αποτυπώνει Ιστορικούς θησαυρούς για το νησί, και την σκέψη του ανδρός, ανεπτυγμένη πλήρως με το Κρητικό Δεδομένο..., να το πω έτσι.

Μια έκδοση, που τιμά όσους μόχθησαν για να φτάσουν στα χέρια μας οι 600 και πλέον σελίδες, με τόσο ιστορικό ενδιαφέρον, και συλλεκτικό καμάρι του Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων "Ο Κριτουβουλίδης".

Κύριε Τσακιράκη συγχαρητήρια για την επιμέλεια... Ο χρόνος ο κόπος, η ευθύνη, η σκοτούρα που απαιτούνται, είναι γνωστά.

Και ευχαριστήρια, όμως και για σας και για τον κ. Μπουρνάζο, που δεν με ξεχνάτε ποτέ, και μου στέλνετε ανελλιπώς το πολιτιστικό σας "παρών", σε όποια μορφή.

Σας εύχομαι πάντα υγεία, και δημιουργικό καιρό.

"Φιλικός, γέτης της Επανάστασης του 1821 στην Κρήτη, λόγιος, ιστορικός, λαογράφος, βιογράφος και απομνημονευματογράφος, αποτελεί μια από τις σημαντικότερες προσωπικότητες της Κρήτης"... (εισαγωγή).

Ο Κυριακός Καλλίνικος Κριτουβουλίδης, αποθησαυρίζει το ιστορικά γεγονός και το αφιερώνει εις... "ανδρί φιλοπάτριδι γενναίω και φιλοτίμω"...

Ως έχει η επιστολή του ανδρός, θεωρεί η γράφουσα "πρεπό" να περιληφθεί στις "αφορμές", καθώς αποδίδει το σκεπτικό και τ' όραμά του, το ήθος και τον πόθο περί της Ιστορικής Μνήμης, αφού πρέπει να άγει σε δρόμους αληθείας...

"Προς τον φιλογενέστατον Κύριον Δημήτριον Βερναδάκην.

Τα απομνημονεύματα του περί αυτονομίας της Ελλάδος πολέμου των Κρητών έκρινα δίκαιον να αφιερώσω προς Σε, τον πολλάκις ευεργετούντα την κοινήν Πατριδα Ελλάδα, προς τον σκοπόν δια να Σοι γείνωσι γνωστά και τα κατορθώματα, και τα παθήματα και των ατυχών τούτων, τα οποία και τον αγώνα των αποκαθιστώσι θαυμαστόν και τους συντοπίτας των τιμώσι.

Πολεμήσαντες οι Κρήτες επί δέκα ολόκληρα έτη, τόσον τους εντοπίους καταπιεστές των, όσον και πολλές άλλας ορδάς Αιγυπτίων, Αλβανών και άλλων έξωθεν επιπεσόντων, όχι μόνον δεν ενικήθησαν, ουδέ απέχασον από τα δεινά, μαχόμενοι υπέρ της ιδίας αυτών ελευθερίας, αλλά κατεστάρθησαν και κύριοι όλου του πατρικού εδάφους εκτός των ισχυροτέρων φρουριών και τούτων δια την

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

εκδήλωση για τον «Ερωτόκριτο» και Παναποκορωνιώτικος Εσπερινός στους Αρμένους

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ Σωματείων Αποκορώνου Αττικής σε συνεργασία με την Νομαρχία Χανίων και τον Δήμο Αρμένων, τους δύο Συλλόγους Αρμενιανών - Αττικής, τον τοπικό και την ενορία Αρμένων διοργάνωσαν εκδήλωση στον προαύλιο χώρο της Παναγίας, την Κυριακή 8 Αυγούστου, με θέμα το έργο του Β. Κορνάρου "Ερωτόκριτος". Προηγήθηκε Παναποκορωνιώτικος εσπερινός στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου.

Το πρόγραμμα περιελάμβανε χαιρετισμούς από τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Κυδωνιάς και Αποκορώνου κ. Δαμασκηνό, τον Αντινομάρχη Χανίων κ. Κουκιανιάκη Χαράλαμπο, τον Δήμαρχο Αρμένων κ. Πέτρο Βλαχάκη, τον πρόεδρο του τοπικού Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων κ. Γιώργο Αβερζάκη και τον πρόεδρο της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου και Συλλόγου Αρμενιανών Αττικής κ. Γιάννη Τερεζάκη.

Συντονιστής της εκδήλωσης ήταν ο κ. Γιάννης Κριαράκης, ο οποίος παρουσίασε τον «Ερωτόκριτο» μέσα από μια μεστή και τεκμηριωμένη ομιλία, διανθισμένη από απαγγελίες κομματιών από τον ίδιο και μελοποιημένα κομμάτια από τον Α. Λιλικάκη.

Την μουσική επιμέλεια είχε ο κ. Ανδρέας Λιλικάκης, και χόρεψε ο παραδοσιακός σύλλογος Ν. Χανίων «Τα Σφακιά» του κ. Σήφη Παπασηφάκη. Στους παρευρισκομένους μετά το τέλος της εκδήλωσης προσφέρθηκε παραδοσιακό κέρασμα στο χώρο που βρισκόταν η αποθήκη του Συνεταιρισμού και τώρα χρησιμοποιείται για πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Η υπόθεση

Το έργο διαδραματίζεται στην αρχαία Αθήνα, ο κόσμος όμως που απεικονίζεται είναι ένα σύνθετο κατασκευάσμα που δεν ανταποκρίνεται σε κάποια συγκεκριμένη ιστορική πραγματικότητα: παράλληλα με τις αρχαιοελληνικές αναφορές, εμφανίζονται αναχρονισμοί και πολλά στοιχεία του δυτικού κόσμου, όπως η κονταρομαχία. Η υπόθεση χωρίζεται σε πέντε τμήματα και είναι συνοπτικά η εξής:

- Ο βασιλιάς της Αθήνας Ηράκλης και η σύζυγός του αποκτούν μετά από πολλά χρόνια γάμου μια κόρη, την Αρετούσα. Τη βασιλοπούλα ερωτεύεται ο γιος του πιστού συμβούλου του βασιλιά, Ερωτόκριτος. Επειδή δεν μπορεί να φανερώσει τον έρωτά του, πηγαίνει κάτω από το παράθυρό της τα βράδια και της τραγουδά. Η κοπέλα σταδιακά ερωτεύεται τον άγνωστο τραγουδιστή. Ο Ηράκλης, όταν μαθαίνει για τον τραγουδιστή, του στήνει ενέδρα για να

Από αριστερά: Ο συντονιστής της εκδήλωσης κ. Γιάννης Κριαράκης, ο πρόεδρος του τοπικού Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων κ. Γιώργος Αβερζάκης και ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου και Συλλόγου Αρμενιανών Αττικής κ. Γιάννης Τερεζάκης.

τον συλλάβει, ο Ερωτόκριτος όμως μαζί με τον αγαπημένο του φίλο σκοτώνει τους στρατιώτες του βασιλιά. Ο Ερωτόκριτος, καταλαβαίνοντας ότι ο έρωτάς του δεν μπορεί να έχει αίσια έκβαση, ταξιδεύει στη Χαλκίδα για να ξεχάσει. Στο διάστημα αυτό ο πατέρας του αρρωσταίνει και όταν η Αρετούσα τον επισκέπτεται, βρίσκεται στο δωμάτιο του Ερωτόκριτου μια ζωγραφιά που την απεικονίζει και τους στίχους που της τραγουδούσε. Όταν εκείνος επιστρέφει, ανακαλύπτει την απουσία της ζωγραφιάς και των τραγουδιών και μαθαίνει ότι μόνο η Αρετούσα τους είχε επισκεφτεί. Επειδή καταλαβαίνει ότι αποκαλύφθηκε η ταυτότητά του και ότι μπορεί να κινδυνεύει, μένει στο σπίτι προσποιούμενος ασθένεια και η Αρετούσα του στέλνει για περαστικά ένα καλάθι με μήλα, ως ένδειξη ότι ανταποκρίνεται στα συναισθήματά του.

- Ο βασιλιάς οργανώνει κονταροχτύπημα για να διασκεδάσει την κόρη του. Παίρνουν μέρος πολλά αρχοντόπουλα από όλον τον γνωστό κόσμο και ο Ερωτόκριτος είναι ο νικητής.

- Το ξενάγρι αρχίζει να συναντιέται κρυφά στο παράθυρο της Αρετούσας. Η κοπέλα παρακινεί τον Ερωτόκριτο να τη ζητήσει από τον πατέρα

της. Όπως είναι φυσικό, ο βασιλιάς εξοργίζεται με το «θράσος» του νέου και τον εξορίζει. Ταυτόχρονα φτάνουν προξενιά για την Αρετούσα από το βασιλιά του Βυζαντίου. Η κοπέλα αμέσως αρραβωνιάζεται κρυφά με τον Ερωτόκριτο, πριν αυτός εγκαταλείψει την πόλη.

- Η Αρετούσα αρνείται να δεχθεί το προξενικό και ο βασιλιάς τη φυλακίζει μαζί με την πιστή παραμάνα της. Έπειτα από τρία χρόνια, όταν οι Βλάχοι πολιορκούν την Αθήνα, εμφανίζεται ο Ερωτόκριτος μεταμφιεσμένος. Σε μια μάχη σώζει τη ζωή του βασιλιά και τραυματίζεται.

- Ο βασιλιάς για να ευχαριστήσει τον τραυματισμένο ξένο του προσφέρει σύζυγο την κόρη του. Η Αρετούσα αρνείται και αυτόν τον γάμο και στη συζήτηση με τον μεταμφιεσμένο Ερωτόκριτο επιμένει στην άρνησή της. Ο Ερωτόκριτος την υποβάλλει σε δοκιμασίες για να επιβεβαιώσει την πίστη της και τελικά της αποκαλύπτεται αφού λύνει τα μαγικά που τον είχαν μεταμορφώσει. Ο βασιλιάς αποδέχεται το γάμο και συμφιλιώνεται με τον Ερωτόκριτο και τον πατέρα του και ο Ερωτόκριτος ανεβαίνει στο θρόνο της Αθήνας.

Επιμέλεια Γ.Τ.

Το συγκρότημα του κ. Ανδρέα Αλικιάκη

Ο παραδοσιακός χορευτικός σύλλογος Ν. Χανιών «Τα Σφακιά» του κ. Σήφη Παπασηφάνη.

**Του κύκλου τα γυρίσματα
π' ανεβοκατεβαίνουν
Και του τροχού π' ώρες ψηλά
κι ώρες στα βάθη πηγαίνουν**

Με αυτούς τους στίχους ξεκινά το αφηγηματικό του ποιητικό έργο σε ομοιοκατάληκτες δεκαπεντασύλλαβες με ζευγαρωτή ομοιοκατάληξία στίχους, το λαμπρότερο και αξιολογότερο δημιούργημα που έχει γραφτεί στη νεοελληνική γλώσσα, ο Βιτσέντζος Κορνάρος.

Αλήθεια όμως, ποιος ήταν ο Βιτσέντζος Κορνάρος; Ο ποιητής του Ερωτόκριτου, που αμφισβητήθηκε και έχει προκαλέσει τόσα ερωτήματα;

Μετά από πολλές και επιταμένες έρευνες από αξιόλογους ερευνητές, όπως οι Γιάνναρης, Ξανθουδίδης, Σπανάκης, Παναγιωτάκης, Αλεξίου, γίνεται αποδεκτό πως ο Βιτσέντζος Κορνάρος γεννήθηκε στις 26 Μαρτίου 1553 στο χωριό Τραπεζόντα που απέχει λίγα χιλιόμετρα από την Σητεία, όπου η οικογένειά του διατηρούσε μεγάλη περιουσία. Ήταν ο μικρότερος από τους πέντε γιους του βενετοκρατικού Ιάκωβου Κορνάρου, ευγενικής καταγωγής.

Έχει πραγματωθεί συστηματική και σε βάθος έρευνα στα κρατικά αρχεία της Βενετίας για τη συγκέντρωση όσο γίνεται περισσότερων πληροφοριών για άτομα με το όνομα Βιτσέντζος Κορνάρος. Η έρευνα επεκτάθηκε και στους νοτάριους της περιοχής Σητεία-Ιεράπετρα από το 1560 περίπου και πέρα, μέχρι τους νοτάριους της αντίστοιχης περιόδου στο Χάνδακα. Σκοπός της έρευνας ήταν να διατυπωθεί πόσο επιτέλους Βιτσέντζο Κορνάρο απαντούν στα νοταριακά έγγραφα, της Σητείας, Ιεράπετρας και του Χάνδακα και τα οποία παρουσιάζουν σημαντική πληρότητα για την περίοδο αυτή και σε ποιο ή ποιος από τους Βιτσέντζους Κορνάρους είναι δυνατόν να επαληθευτούν οι βιογραφικές πληροφορίες, αφού από τις έρευνες γνωρίζουμε τουλάχιστον 11 πρόσωπα με αυτό το όνομα, που έζησαν από τις αρχές του 16ου αιώνα ως και το 1669 στη Βενετοκρατούμενη Κρήτη και σε ποιον ανήκει η συγγραφή του έργου του Ερωτόκριτου. Απ' όλους λοιπόν τους Βιτσέντζους Κορνάρους, μονάχα για τον Βιτσέντζο Κορνάρο του Ιακώβου ο οποίος γεννήθηκε στην Τραπεζόντα της Σητείας το 1553 και πέθανε στον Χάνδακα, επαληθεύονται οι

λίγες πληροφορίες που δίνει ο ίδιος ο ποιητής για τον εαυτό του στον επίλογο του ποιήματος, όπου γράφει...

Θωρώ πολλούς και πεθυμώ
κι έχω το γροικημένα,
να μάθουν ποιος εκόπιασε
εις τ' απανωγραμμένα
Κι εγώ δε θε να κορφεντώ
κι αγνώριστο να μ' έχουν,
μα θέλω να φανερωθώ κι ούλοι
να με κατέχουν
Βιτσέντζος ειν' ο ποιητής
και στη γενιά Κορνάρος,
που να βρεθεί ακριμάτιστος
οντέ τον πάρει ο Χάρος

Στη Στεία εγεννήθηκε, στη Στεία ενεθράφη, εκεί κάμε κι εκόπιασε ετούτα που σας γράφει»

Ο Βιτσέντζος Κορνάρος γεννήθηκε όπως έχει αναφερθεί στο χωριό Τραπεζόντα της Σητείας το 1553 και παρέμεινε εκεί ως το 1587 περίπου. Μετά την χρονολογία αυτή, νυμφεύθηκε τη Μαριέττα Ζέπα και στη συνέχεια εγκαταστάθηκε στο Χάνδακα όπου και ανέλαβε Διοικητικά Αξιώματα. Τα χρόνια που παρέμεινε στα χωριά Τραπεζόντα και Πισκοκέφαλο της Σητείας έζησε σαν φεουδάρχης γαιοκτήμονας, έχοντας στη δούλεψη του αρκετούς υπηρέτες και δουλοπάροικους που ήταν όλοι τους Ελληνορθόδοξοι πολίτες.

Στον Χάνδακα που μετόικησε, έζησε κοντά στους 2 αδερφούς του, τον Ιωάννη Φραγκίσκο και τον Αντρέα. Η εγκατάστασή του στο Χάνδακα, ίσως οφείλεται στο γάμο που σύναψε με την Μαριέττα Ζέπα, όμως συγκεκριμένη μαρτυρία γι' αυτό το γάμο δεν έχουμε, γιατί υπήρχε ένα μεγάλο κενό πληροφοριών που παρουσιάζουν τα βιβλία γάμων των ευγενών της Κρήτης κατά τη δεκαετία 1583-1593. Όμως 2 έμμεσες μαρτυρίες μας αποκαλύπτουν πως ο Βιτσέντζος Κορνάρος παντρεύτηκε στον Χάνδακα. Η πρώτη είναι ότι η οικογένεια της συζύγου του είναι παλιά γνωστότατη οικογένεια με μεγάλη κτηματική περιουσία και η δεύτερη, ότι στο γαμήλιο συμβόλαιο της θγατέρας του Κατερούτσας, που συντάχθηκε στις 24 Απριλίου 1614, η Κατερούσα υπόσχεται στον μέλλοντα σύζυγο της Μιχάλη Πεμεζό ένα μετόχι στο χωριό Βούτες Μαλεβυζίου που είχε δοθεί ως προίκα στον πατέρα της Βιτσέντζο από

την μητέρα της Μαριέττα, όπως και τα σπίτια στον Χάνδακα, κοντά στην εκκλησία του Αγ. Γεωργίου του Καβουρά.

Εκτός από αυτές τις έμμεσες μαρτυρίες σώζονται και άλλα πολλά στοιχεία που δείχνουν κατά τρόπο αδιαμφισβήτητο πως από το 1591 και μετά, ο Βιτσέντζος Κορνάρος ήταν στο Χάνδακα και ότι συμμετείχε ενεργά στη Δημόσια ζωή, ασκώντας διάφορα διοικητικά λειτουργήματα. Αναφέρεται μάλιστα πως την περίοδο της φοβερής πανούκλας των χρόνων 1591-1593 ανέλαβε καθήκοντα υγειονομικού επόπτη στην πόλη και την περιοχή του Χάνδακα. Απέκτησε με αγορές σημαντική κτηματική περιουσία στα χωριά Ζωοφόρους, Θραψανό, Βόνη, Γούρνες, Γκαγκάλες, Βούτες και αλλού. Παρά την μόνιμη εγκατάστασή του στον Χάνδακα, επισκεπτόταν τακτικά την ιδιαίτερη πατρίδα του, τη Σητεία.

Είχε ζωηρό και έντονο ενδιαφέρον φιλολογικό και ήταν από τα δραστήρια μέλη της Ακαδημίας των Stravaganti, που είχε ιδρύσει ο αδερφός του Αντρέας. Από αυτό το ενδιαφέρον ο Κορνάρος έγραψε, όπως μας αποκαλύπτει με τις έρευνες του ο Ν. Παναγιωτάκης, στις βιβλιοθήκες της Βενετίας και της Φλωρεντίας, 20 τουλάχιστον λυρικά ποιήματα όλα γραμμένα στα Ιταλικά και μάλιστα ένα από αυτά τυπώθηκε και σε βιβλίο όσο ο ποιητής ακόμα ζούσε.

Στον Βιτσέντζο Κορνάρο αποδίδεται και η συγγραφή του έργου «Θυσία του Αβραάμ» και μάλιστα ότι αυτό το έργο το έγραψε πριν τον «Ερωτόκριτο» και οι μελετητές υποστηρίζουν την άποψή τους αυτή στις μεγάλες αναλογίες που υπάρχουν μεταξύ Ερωτόκριτου και Θυσίας, στη γλώσσα, στο ύφος και σε χωρία και στα 2 έργα.

Ο «Ερωτόκριτος» τυπώθηκε για πρώτη φορά σε βιβλίο το 1713 από τον Αλφόνσο Βορτόλη στη Βενετία, μετά από πολλές προσπάθειες να συγκεντρωθούν τα χειρόγραφα κείμενα του ποιητή.

Ο Βιτσέντζος Κορνάρος του Ιακώβου πέθανε στον Χάνδακα μετά τις 12 Αυγούστου του 1613 και πριν τις 24 Απριλίου του 1614. Η ακριβής ημερομηνία δεν μας είναι γνωστή και θάφτηκε στο μοναστήρι του Αγ. Φραγκίσκου.

Απόσπασμα από την εισαγωγική ομιλία του Γιάννη Νικ. Κριαράκη)

Αυτοί που φεύγουν...

Αποβίωσαντες

• Πέθανε στις 25 Ιουλίου 2010 και ετάφη στο κοιμητήριο του Προφήτη Ηλία στους Αρμένους στις 26 Ιουλίου, ο Αναστάσιος Στυλιανομανωλάκης ετών 51. Ο Τάσος ήταν σύζυγος της Σμαράγδης και πατέρας της Ελένης και της Άννας.

• Πέθανε στις 19 Αυγούστου, στη Σούδα, και ετάφη στους Αρμένους η Αναστασία Πολυχρονάκη το γένος Τερεζάκη, ετών 85.

Η «Ελευθερόπολις» εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς των αποβιωσάντων συγχωριανών μας.

... για το ύστερο φευγικό του αδελφού μου, Τάσου Στυλιανομανωλάκη

Ο χρόνος αφρός στα απόνερα θαλασσινών πλεούμενων, αδελφέ μου...

Στα ορθάνοιχτα μάτια μου οι εικόνες της ζωής σου, αδελφέ μου ...

Διάβηκες τον κόσμο σου σαν ποιητής, μέτρησες τη ζωή σου με παλμούς δημιουργίας.

Τιμονιέρης πλεούμενων σε θαλασσινά ταξίδια μέχρι στις εσχατιές των κορυφογραμμών της ψυχής των ονείρων σου.

Κοντά στα κελεύσματα των αγίων και των αερίδων που κατοίκησαν εντός σου.

Από τότε που σε θυμούμαι, αδελφέ μου, κάτι έφτιαχνες...

Έφτιαχνες..., έφτιαχνες..., έφτιαχνες...

Κι όταν καθόσουν στον ήρεμο κόπο της αυλής σου, έτσι και για να μη θρυμματιστεί, ως φαίνεται, η ενότητα της ψυχής, των χειριών και του κόσμου σου, ονειρευόσουν θαλερούς τόπους δημιουργικών ταξιδιών.

Λένε, αδελφέ μου, πως σαν θέλεις να μετρήσεις την αξία ενός ανθρώπου, πρέπει να μετρήσεις τα βάρη που σηκώνει ή σήκωσε στους ώμους της ζωής του.

Μα εσύ, αραπατοσακάκι (*) μου, δεν άφησες βάρος που να το προσπεράσεις αδιάφορος.

Γιατί, λέει, μες στις κλειψύδρες του μικρού-μικρού (κι αγαπημένου μου) οράματος της ζωής σου αυτό μετρούσε σαν αμαρτία.

Δεν ζήτησες βοήθεια. Νόμιζες ότι μπορείς. Πάσχισες..., πάσχισες...

Έβαζες τα δυνατά σου. Ευθεία οδός οι αλήθειες σου. Τα λάθη σου στα φόρα, μα τίποτα λοξό και δήθεν...

Νόμισες για αγάπη τις διαβολές των κατασκευών σου. Και ρωτούσες, ερευνούσες και διόρθωνες. Και πάλι όμως αντιμετώπιζες με την αγάπη που δεν ήταν αγάπη..., μίζεροι αργόσχολοι..., και σκόπιμοι...

Δεν έλιωνε ποτέ η ελπίδα σου... Μέχρι που έλιωσε... Η μοναξιά της πίκρας... Η κούραση...

Στο τέλος η ψυχούλα σου σε μάχη αδιανόητα για μας τους άπιστους, βαρκούλα που χάνεται ευχαριστημένη..., πικραμένη... κι ανήσυχη... για ό,τι άφησε... για ό,τι δεν πρόλαβε...

Ο αδελφός μου, ο Τάσος Στυλιανομανωλάκης, πριν από την κατασκευή κάθε καινούργιου μοντέλου βάρκας του έκανε πάντοτε έρευνα ικανοποίησης των επαγγελματιών και ερασιτεχνικών χρηστών.

Τα περισσότερα πρότυπά του είχαν επιδόσεις και χαρακτηριστικά, τα οποία υπερεπέρσταν από τα αντίστοιχα σκάφη σχεδόν όλων των λιμανιών της Κρήτης, τα οποία επισκεπτόταν, τόσο για να ερευνήσει τα σκάφη και τα χαρακτηριστικά τους, όσο και για να ανταλλάξει γνώμες με τους υπάρχοντες ή ενδιαφερομένους χρήστες αυτών των σκαφών. Όλα του τα μοντέλα συνοδεύονταν από πιστοποιητικό πλοηγιμότητας από τον αρμόδιο Ναυπηγό και την αρμόδια Δημόσια Υπηρεσία που επιλαμβάνεται τέτοιων θεμάτων.

Όμως, αυτά δεν αρκούσαν για να ζήσει, ανάλογα των κόπων του. Έστω, ενός ποσοστού των. Εργάστηκε πάνω από 25 χρόνια στις πολυεστερικές κατασκευές, κυρίως αλιευτικών σκαφών, στις επισκευές και συντηρήσεις αυτών των σκαφών, αλλά και σε εκτεταμένες μετασκευές σκαφών. Από τα 16 χρόνια του είχε Ναυτικό φυλλάδιο και πάνω από 3 χρόνια ταξίδια (μάρκα) σε ποταπόρα πλοία. Ακόμη και στα σπουδαστικά χρόνια της τεχνικής σχολής που αποφοίτησε εργαζόταν ως βοηθός μηχανικού αυτοκινήτων. Είχε πολύχρονη αγροτική εμπειρία και μάλιστα για τρία χρόνια ως κύρια βιοποριστική ασχολία. Όλα αυτά, όμως,

δεν αρκούσαν σε κάποιους για να εμπιστευτούν την ποιότητα των κατασκευών του Τάσου, και μάλιστα διέσπειραν διάφορα δεξιά κι αριστερά ... οι καριόλινδες. Μετρώ χρόνια, μήνες εβδομάδες και ώρες και βγάζω πάνω από 35 χρόνια εργατική ηλικία στα 51 χρόνια του, ας είναι...

Καλές θάλασσες, αδελφέ μου

Ο αδελφός σου Γιάννης

(*) Το οικογενειακό παρατσούκλι των Στυλιανομανωλακίων.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ

Στην Ενορία Αρμένων προσέφεραν τα παρακάτω ποσά:

Η Κατίνα Χαιρετάκη του Αντωνίου προσέφερε το ποσό των 100€ • Οι συγγενείς του Καβρουλάκη Αντωνίου κατέθεσαν εις μνήμη του για τις ανάγκες του Ι. Ν. Αγ. Νικολάου το ποσό τον 100€ • Εις μνήμη Ελένης Βιρβράκη η οικογένεια Γεωργίου Βιρβράκη προσέφερε για τις ανάγκες του Ι. Ν. Αγ. Νικολάου 100€ επίσης η Κορνηλία και ο Μανώλης Χατζηδάκης 100€ • Ο Διακουμάκης Σήφης εις μνήμη Αναστασίου Στυλιανομανωλάκη προσέφερε το ποσό των 20€ • Υπέρ υγείας της οικογενείας της Ανώνυμη προσέφερε για την ενορία Αρμένων το ποσό των 450€ • Η Κατερίνη Φακίρη το γένος Καραγιαννάκη προσέφερε για το στολισμό της εικόνας της Παναγίας το ποσό των 50€ • Εις μνήμη της Τασίας Πολυχρονάκη, τα ανίψια της προσέφεραν στην ενορία Αρμένων το ποσό τον 250€ • Η οικογένεια Κοκογιαννάκη Νικολάου και Άννας αντί διευτούς μνημοσύνου του Γιώργου Βαρδή-Ξενάκη προσέφερε στην ενορία Αγ. Νικολάου έξι τριπλά καθίσματα.

Το εκκλησιαστικό συμβούλιο Αρμένων τους ευχαριστεί όλους θερμά

Για την ενοριακή επιτροπή
Ο Πρόεδρος παπά-Μανώλης Νικολακάκης

Από την ενορία Αρμένων ανακοινώνεται ότι υπάρχουν διαθέσιμες προς δωρεά αγιογραφίες στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου. Το κόστος κυμαίνεται από 400 έως 550 ευρώ. Πληροφορίες μπορούν να έχουν οι ενδιαφερόμενοι από τον παπά Μανώλη Νικολακάκη στο τηλ. 2825041015 ή στο Φώτη Ξυπολιτάκη στο τηλ. 6946980686.

Επιστολές

Ηράκλειο 17 Μάρτη 2010

Προς την εφημερίδα «Ελευθερόπολις»

Κύριε διευθυντά,

Είναι πολύς καιρός που νοιώθω την ανάγκη να σας ευχαριστήσω από καρδιάς, για την ανελλιπή αποστολή της έγκριτης, πνευματικής, όσο λίγες άλλες και πλούσιες σε ιστορικά-λαογραφικά θέματα, εφημερίδας σας. Η πρόσφατη όμως αποστολή του περικαλλούς βιβλίου, που ανατυπώσατε, των απομνημονευμάτων του περί αυτονομίας της Ελλάδος πολέμου των Κρητών, συνταχθέντος υπό του αιμνήστου Κ. Κριτοβουλίδου, με συγκίνησε τα μάλα.

Σας ευχαριστώ όλως ιδιαίτερος και γι αυτό. Εύχομαι η εφημερίδα και το άριστο επιτελείο της να μας χαρίζουν για πάντα την πνευματική αυτή τροφή, που τόσο την χρειαζόμαστε στα δύσκολα και πέτρινα χρόνια που περνάμε.

Με ιδιαίτερη τιμή
Νίκος Γ. Νταμπακάκης

Χανιώτικα Νέα, 11.03.2010

από τη στήλη "ΣΧΟΛΙΑ"

Γράφει ο ΒΑΓΓΕΛΗΣ Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ

ΓΙΑΝΝΗ Σ. Τσακιράκη, πρόεδρο Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων "Ο Κριτοβουλίδης", Αθήνα: Άξιος πολλών συγγραφευτών ο Σύλλογός σας και η εφημερίδα του "Ελευθερόπολις" της οποίας είστε εκδότης και διευθυντής για την επανέκδοση του βιβλίου "Απομνημονεύματα του περί Αυτονομίας της Ελλάδος πολέμου των Κρητών" (1859) του Κυριάκου Καλλινίκου Κριτοβουλίδη. Σας ευχαριστώ που με συμπεριελάβατε στον κατάλογο εκείνων που το στείλατε και σας εύχομαι να προίστασθε πάντα, τέτοιας λογής, εθνικής σημασίας, έργων. Αυτά προσώρας...

Αγαπητέ κύριε Τσακιράκι

Με πολύ χαρά λάβαμε το βιβλίο του Κριτοβουλίδη και σας ευχαριστούμε για την ευγενική σας χειρονομία. Είναι μια πολύ χρήσιμη επανέκδοση για τους ιστορικούς ερευνητές και όχι μόνο.

Θερμά συγχαρητήρια

Για την Ένωση
Πνευματικών Δημιουργών νομού Χανίων
Ο Πρόεδρος, Δημήτρης Νικολακάκης

Αγαπητέ κε Τσακιράκη

Θέλω να σας ευχαριστήσω για την άμεση ανταπόκρισή σας στο αίτημά μου. Πράγματι αποτελεί πολύ σημαντική συμβολή στην κρητική ιστορία η επανέκδοση του έργου του Κριτοβουλίδη, διότι το βιβλίο εσπάνιζε και εμπειριέχει πολύτιμες πληροφορίες για μια αρκετά ασαφή εικόνα των κρητικών υποθέσεων μετά το 1821 έως το 1859. Και πάλι να σας συγχαρώ για την πρωτοβουλία της έκδοσης. Βέβαια θα μπορούσε να έχει προστεθεί ένα ευρετήριο ονομάτων στο τέλος που είναι πολύτιμος οδηγός των μελετητών. Όμως

αυτό δεν αναιρεί την αξία του όλου εγχειρήματος. Συγχαρητήρια και θερμές ευχαριστίες.

Με τιμή

Δρ. Παναγιώτης Παρασκευάς

Αγαπητέ Γιάννη,

Εστω και καθυστερημένα θέλω να σε ευχαριστήσω και να σε συγχαρώ από καρδιάς, για την καλοδουλεμένη επανέκδοση των Απομνημονευμάτων του Κριτοβουλίδη. Ένωσα μεγάλη χαρά και θαυμασμό όταν έπιασα το βιβλίο. Που έγινε συγκίνηση διακρίνοντας πίσω από τις λιτές σταράτες κουβέντες του προλόγου σου τη "γνωστή" δική σου "λαχτάρα και προσπάθεια" να προβάλλεις και ν' αναδείξεις τον τόπο μας, τους Αρμένους.

Πολλοί, αγαπούν, ελάχιστοι όμως οι εκλεκτοί που τολμούν κι επιχειρούν...

Μπράβο σου, Γιάννη!

Τους χαιρετισμούς μου
Πόπη Γαβριλάκη

Αγαπητέ κε. Τσακιράκη,

Ευχαριστώ πολύ για τα «Απομνημονεύματα» του Κ.Κ.Κριτοβουλίδη που επανέκδώσατε και είχατε την καλοσύνη να μου στείλετε.

Συγχαρητήρια.

Φιλικά,

Α.Π.Οικονομόπουλος

ΥΓ: Ευχαριστώ και γιά την ποιοτική «Ελευθερόπολη» που πάντα διαβάζω με ενδιαφέρον.

Αγαπητέ κύριε Τσακιράκι,

Σας ευχαριστώ πολύ για τα «Απομνημονεύματα» του Κ. Κριτοβουλίδη, που είχατε την καλοσύνη να μου στείλετε. Πρόκειται για καλαισθητή έκδοση που θα αποτελέσει σημαντική πηγή για τους ερευνητές των απελευθερωτικών αγώνων της Κρήτης.

Σας εύχομαι καλό έργο και υγεία

Γιάννης Φίλης
Καθηγητής Πολυτεχνείου Κρήτης

ΜΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΠΡΟΤΥΠΟ" Η "ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ" των Αρμένων

Θέλω να εκφράσω τη συγκίνηση και τις ευχαριστίες μας στον φίλο καθηγητή Γιώργο Χρ. Πασά, για τα εγκώμια του στο χωριό μας, την εφημερίδα και τους συνεργάτες της. Εγκώμια που δημιουργούν βέβαια, σ' όλους εμάς που μεριμνούμε γι αυτήν την εφημεριδούλα, την υποχρέωση να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες των φίλων, και να πλησιάσουμε, όσο γίνεται στους επαίνους τους. Σημειώνω ότι ο καθηγητής Γ. Πασάς είναι «ομοιοπαθής» αφού εκδίδει και διανέμει δωρεάν την εφημερίδα «Εγρήγορη Πολιτών». Ένα φύλλο, που σφραγίζεται από την ποιότητα της γραφή του προικισμένοι φιλόλογοι.

Χ.ΜΠ.

Πριν από κάμποσα χρόνια είχα την τύχη να επισκεφθώ ένα μικρό κρητικό χωριό, ευνοημένο απλόχερα από τη φύση και αγχάλιασμένο στοργικά από την Ιστορία. Ο λόγος για τους Αρμένους Αποκορώνου Χανίων, χωριό μικρό στον απρόσωπο χώρο, μα με παρελθόν που φλογίζει, παρόν που σφύζει από δράση, δημιουργία και προκοπή και με αντοχές τέτοιες που του επιτρέπουν, όχι μόνο απλώς να νικά τον πανδαμάτορα χρόνο, αλλά και να τον διαφεντεύει!

Αφορμή για να θυμηθώ τους Αρμένους και, παρά τις συνθήκες μου, να μιλήσω... αφειδώλευτα γι αυτούς υπήρξε το τελευταίο φύλλο της τοπικής εφημερίδας "Ελευθερόπολις" που είχε την καλοσύνη να μου αποστείλει ένας υπέροχος Αρμενιανός και μέλος της συντακτικής επιτροπής της, ο ιδιαίτερα ευγενής, προσηνής, πραγματικός ευπατριδής και υψηλόφρων στοχαστής κ. Χαράλαμπος Μπουρνάζος.

Πρόκειται για μια έξοχη, αληθινά σπουδαία εφημερίδα που διατηρεί και προβάλλει το "ήταν" και το "είναι" ενός υπερήφανου τόπου μακριά από τις συνηθισμένες και επικίνδυνες παθογένειες σχεδόν του συνόλου άλλων παρεμφερών εκδόσεων και εντύπων. Η "Ελευθερόπολις" αφογγράζεται με σεβασμό τη φωνή των πατεράδων της και τη μεταφέρει αυτούσια, ανόθευτη και χωρίς ψιμίθια στα δικά της παιδιά. Είναι δέκτης, πομπός και θεματοφύλακας παραδόσεων, αρχών, αξιών, ιδεών, συμπεριφορών και νοοτροπιών που έθρεψαν και καταξίωσαν τους Αρμενιανούς του χθες και η απαρέγκλιτη τήρησή τους αποτελεί την ασφαλέστερη εγγύηση για να παραμείνει ο τόπος τους αυθεντικός και αναλλοίωτος, καθαρός και άτρωτος.

Είμαι βέβαιος ότι η "Ελευθερόπολις" γεμίζει με δεύτερη υπερηφάνεια, μετά την πρώτη για την ιστορία τους, τους Αρμενιανούς. Μια μια προσεγμένη επιλογή των θεμάτων της, η ζωντάνια των κεμμένων της, η πολυσχιδής πληροφόρηση που παρέχει και το πλούσιο όσο και σπάνιο φωτογραφικό υλικό που πρωτίστως απελευθερώνει τη σκέψη, αναθερμαίνει τη μνήμη και υφαίνει τη νοσταλγία, την αναδεικνύουν σε ιδανικό καταφύγιο γνώσης, επικοινωνίας, χαράς και ενδυνάμωσης. Και βεβαίως...τρεις φορές υπερήφανοι πρέπει να αισθάνονται οι κυρίες και οι κύριοι που είναι επιφορτισμένοι με την έκδοση της.

ΠΩΡΓΟΣ ΧΡ. ΠΑΣΣΑΣ

Από την εφημερίδα «Εγρήγορη των πολιτών» Απρίλιος 2010.

Επιτυχόντες σε ΑΕΙ-ΤΕΙ 2010

Ο **Μωραϊτάκης Νικόλαος** του Στέφανου και της Κρίστιαν πέτυχε στο τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο Ηράκλειο.

Η **Κοντορινάκη Αντωνία** του Γιάννη και της Γιανναράκη Αικατερίνης πέτυχε στο Παιδαγωγικό τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο Ρέθυμνο.

Η **Μπουράκη Κυριακή** του Γεωργίου και της Τσιτσιρίδη Μαρίας πέτυχε στην Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο **Τσιτσιρίδης Χρήστος** του Γιάννη και της Αγγελικής πέτυχε στο τμήμα Ηλεκτρονικής του ΤΕΙ Κρήτης στα Χανιά.

Η **Πατεράκη Δήμητρα** του Μάρκου και της Πελαγίας πέτυχε στο Παιδαγωγικό τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο.

Στους επιτυχόντες, η «Ελευθερόπολις» και το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας εκφράζουν τα θερμά συγχαρητήριά μας, ευχόμαστε καλές σπουδές, και πάντα επιτυχίες στη ζωή τους. Στους γονείς και συγγενείς ευχόμαστε να τους χαίρονται και να τους καμαρώνουν.

Και μια παράθεσή μας από πέρυσι:

Ο **Μανώλης Χατζηδόκης** του Γιώργου Χατζηδόκη και της Χαρίκλειας Βθαμάκη πέτυχε στο τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ηράκλειο. Δευτεροετής φοιτητής πια, του ευχόμαστε καλή συνέχεια στις σπουδές του!

Δωρεές στην εφημερίδα μας

Το περασμένο τρίμηνο λάβαμε τα παρακάτω ποσά ως οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας μας.

Μποϊανάνκης Μιχαήλ	200 δολ Καναδά
Γεωργουδάκης Ιωάννης	30€
Μακρουδάκης Μανώλης	100€
Ανώνυμη	20€
Χαριτάκη Ρούμελη Μαίρη	50€
Χαριτάκη Κόρκου Τέρψη	50€
Σμυρλής Νίκος	20€
Φακίρη-Καραγιαννάκη Κατίνα	20€
Πατούρακης Ευτύχης	20€
Μουντοκαθάκης Θεόδωρος	100€
Βασιλάκης Μιχαήλ	30€
Χατζηκυριάκος Μανώλης	20€
Χατζηκυριάκος Κων/νος	25€
Μπουντάκης Παναγιώτης	40€
Almond David	20€
Μαραγκουδάκης Ντίνος	20€
Κουντάνης Γεώργιος	50€
Τσάφαρη Χριστίνα	50€
Θεοδωσάκη-Βιριάκη Μαργαρίτα	100€
Ευπολιτάκης Φώτης	20 €
Μαρινάκη Κατίνα	20 €
Μπουλιτσάκη Μαριάνθη	40 €
Κουρομιχελάκης Λευτέρης	20 €
Τερεζάκης Σπύρος	50€
Ζαβραδινού Ελπίδα	20€
Μπουντάκης Γιάννης	50€
Πανηγυράκη Δημήτρης	20€
Γαθανάκης Παντελής	50€
Παπαδάκης Ιωάννης του Μαθιού	30€
Γιανναράκης Μανώλης	20€
Νικητάκης Γεώργιος του Χρήστου	50€
Νικητάκη Μαρία του Χρήστου	50€
Μαμαθοπούλου Χρυσούλα	20€
Θεοφίλου Χριστίνα	20€
Κουτσουπάκη Γεωργία	20€
Φρεσκάκης Μπάμπης	20€
Ψωμάς Γιώργος	50€
Γιανναράκης Μιχαήλης	20€
Ανιτσάκης Γιάννης και Κούλα	50€
Λεντάρη Άννα	60€
Χουλιόπουλος Ιωάννης	50€
Ανδριαννάκης Γ. Μιχαήλ	50€
Χαραλαμπίκη Ειρήνη	50€

Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.

Η καλοκαιρινή εκδρομή

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ διοργάνωσαν και φέτος την καθιερωμένη εκδρομή του καλοκαιριού, οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι και η ενορία Αρμένων στον κόλπο της Σούδας την **Πέμπτη 12 Αυγούστου 2010**. Η διαδρομή περιελάμβανε κρουαζιέρα στο σπήλαιο των Ελεφάντων στη Δραπανοκεφάλια, και στη συνέχεια στο Μαράθι για μπάνιο και φαγητό.

Το «Γραμμαματσάκι», οι «Πηγές της ιστορίας των Αρμένων» καθώς και παρουσιάσεις των «Απομνημονευμάτων» θα δημοσιευθούν στο επόμενο τεύχος.

Μια νέα επιχείρηση άρχισε να λειτουργεί στο χωριό μας, λίγα μέτρα από την πηλαία, προς τις Καλύβες, το Ζαχαροπλαστείο-Πρατήριο Άρτου «οι Γλυκίες Αμαρτίες» του Γιάννη Καραβελάκη. Του ευχόμαστε καλές δουλειές.

Ο Αποκόρωνας παίζει μπάσκετ

Την τρίτη θέση κατέλαβε ομάδα μπάσκετ των νέων του χωριού μας, σε τουρνουά που έγινε για δεύτερη χρονιά στο γήπεδο που βρίσκεται στον Τσιβαρά, με τη συμμετοχή οκτώ αντιπροσωπευτικών ομάδων από την επαρχία Αποκορώνου. Το τουρνουά διοργάνωσε ο Μορφωτικός Σύλλογος Τσιβαρά και ο αθλητικός σύλλογος «Τιτάν» Καλύβων, σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων. Πήραν μέρος ομάδες από τους Αρμένους, τις Καλύβες (δύο ομάδες με τα ονόματα «Καλύβες και «Τιτάν»), Τσιβαράς, Γαβαθοχώρι, Πλάκα, Νιο Χωριό, και Βάμος. Οι απονομές έγιναν την Κυριακή 8 Αυγούστου, κατά τη διάρκεια Κρητικής βραδιάς.

Ορθιοί από αριστερά: Τσακιράκης Στέλιος, προπονητής και οι παίκτες Λουράκης Μάνος, Χατζηδόκης Μανώλης, Βθαμάκης Νίκος, Πυργής Πέτρος, Χατζηδόκης Ηλίας, και καθιστοί Τσιρίκας Παναγιώτης, Μαντωνανάκης Μέλιος, Σκανδάλης Ορέστης, Τερεζάκης Σπύρος, Τερεζάκης Βασίλης.